

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 25 października 2012r.

dokonanej w dniach 1 – 2 czerwca 2015 r. na kierunku „filologia angielska” prowadzonym w ramach nauk humanistycznych na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim realizowanych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Gdańskiego.

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodnicząca: prof. dr hab. Mirosława Buchholtz – członek PKA

członkowie:

prof. dr hab. Bożena Rozwadowska – ekspert PKA,

prof. dr hab. Mirosław Pawlak – ekspert PKA,

prof. dr hab. Maria Gabryśowa – ekspert międzynarodowy

mgr Edyta Lasota - Bełzek – ekspert PKA,

Łukasz Pietrzkowski – ekspert PKA, przedstawiciel Parlamentu Studenckiego RP

Krótką informacją o wizytacji

Ocena jakości kształcenia na kierunku „filologia angielska” prowadzonym na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Gdańskiego została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2014/2015. Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na wyżej wymienionym kierunku.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z przepisami i obowiązującą procedurą. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, przeprowadzonej hospitacji zajęć, analizy prac dokumentujących osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, w tym prac dyplomowych, spotkań z nauczycielami akademickimi i studentami ocenianego kierunku studiów oraz przedstawionej bazy dydaktycznej w której prowadzone są zajęcia dydaktyczne.

Eksperci Zespołu Oceniającego wielokrotnie wymieniali swoje uwagi dotyczące pozyskanych informacji, pozostały czas wykorzystywano na pracę własną. Przed zakończeniem wizyty sformułowano uwagi i zalecenia, o których Przewodnicząca Zespołu poinformowała Władze Uczelni oraz Wydziału na spotkaniu podsumowującym.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę¹

1)

Za formułowanie koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku odpowiada Rada Wydziału, która współpracuje z Radą Instytutu, Radą Programową dla kierunku oraz Wydziałowym Zespołem ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. Kształcenie na kierunku *filologia angielska* odbywa się na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Na studiach stacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia studenci mają do wyboru dwie specjalności, nauczycielską i translatoryczną. Jak możemy przeczytać w przygotowanym *Raporcie samooceny*, kształcenie na tym kierunku ma na celu wyposażenie absolwentów w wiedzę, umiejętności i kompetencje, szczególnie w zakresie języka angielskiego oraz krajów angielskiego obszaru językowego, które przygotują ich do podjęcia pracy w różnego rodzaju placówkach edukacyjnych (zgodnie z przepisami, przedszkola i szkoły podstawowe dla absolwentów studiów pierwszego stopnia oraz gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne dla absolwentów studiów drugiego stopnia) oraz w różnego rodzaju instytucjach i firmach, w których znajomość języków obcych ma kluczowe znaczenie, takich jak przedsiębiorstwa działające na rynkach międzynarodowych, firmy zajmujące się obsługą ruchu turystycznego, biura tłumaczeń, kancelarie prawne, izby gospodarcze itp. Na studiach niestacjonarnych proponowane są dwie specjalności – językoznawcza i literaturoznawcza. Absolwenci kierunku mają być wysokiej klasy specjalistami, jeśli chodzi o znajomość języka angielskiego, prezentując poziom C1 (pierwszy stopień) lub C2 (drugi stopień) według *Europejskiego systemu opisu kształcenia językowego*, a także językoznawstwo, literaturoznawstwo i kulturoznawstwo, translatorykę i dydaktykę językową.

Taka koncepcja kształcenia wpisuje się zarówno w misję i strategię Uczelni, przyjętą uchwałą Senatu Uniwersytetu Gdańskiego nr 25S/10 z dnia 25 lutego 2010 roku w sprawie Strategii Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego do roku 2020, wraz z późniejszymi uzupełnieniami i zmianami, jak i Strategię Rozwoju Wydziału Filologicznego na kadencję 2012-2016, określoną uchwałą Rady Wydziału z dnia 7 marca 2013 roku. Na str. 2 dokumentu określającego misję Uczelni można przeczytać, że „Posłannictwem Uniwersytetu jest kształcenie cenionych absolwentów wyposażonych we wszechstronną wiedzę, umiejętności i kompetencje niezbędne w życiu gospodarczo-społecznym opartym na wiedzy oraz wnoszenie trwałego wkładu w naukowe poznanie świata i rozwiązywanie jego istotnych współczesnych problemów”. Z kolei na str. 3 w punkcie *Kształcenie akademickie na światowym poziomie* czytamy, że „Uniwersytet Gdański będzie troszczył się o wysoki poziom kwalifikacji absolwentów i ich dobre przygotowanie do kariery zawodowej w integrującej się Europie. Podnoszenie poziomu i jakości kształcenia będzie realizowane poprzez nieustanne aktualizowanie przekazywanej wiedzy w ślad za najnowszymi osiągnięciami nauki i transformacją systemów społecznych, uelastycznienie procesu kształcenia w kontekście zarówno doboru zakresu wiedzy, jak i form jej przekazywania...”. Jeśli zaś chodzi o strategię rozwoju Wydziału Filologicznego, to w jej części drugiej, zatytułowanej *Dydaktyka i studenci*, zapisano m. in.: „dostosowywanie oferty kształcenia do potrzeb rynku przy wykorzystaniu możliwości kadrowych Wydziału...” (pkt. 1), „podnoszenie poziomu kształcenia na wszystkich kierunkach studiów...” (pkt. 2), czy też „intensyfikacja współpracy z otoczeniem biznesowym i społecznym Wydziału w celu lepszego dopasowania programów kształcenia do wymogów rynku i zapewnienie naszym absolwentom większej przewagi konkurencyjnej na rynku pracy” (pkt. 3). Wszystkie te cele są realizowane na kierunku *filologia angielska*.

¹ Punkty 1 – 8 wraz z podpunktami odpowiadają kryteriom określonym w statucie Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Biorąc pod uwagę charakter ocenianego kierunku, proponowana oferta kształcenia, tj. dwie specjalności na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, tj. nauczycielska i tłumaczeniowa, oraz dwie na studiach niestacjonarnych, tj. językoznawcza i literaturoznawcza, wydaje się być odpowiednio różnorodna. Z jednej bowiem strony kształcenie nauczycieli języków obcych to z całą pewnością jeden z najważniejszych obszarów kształcenia na studiach filologicznych, choć w ostatnim czasie, z uwagi na nasycenie rynku pracy, coraz mniej popularny i nie zawsze oferowany przez wyższe uczelnie. Z drugiej, kształcenie tłumaczy stanowi dobrą odpowiedź na wyzwania codzienności i dobrą alternatywę dla osób, które chciałyby ukończyć studia o charakterze filologicznym a jednocześnie nie wiążą swojej przyszłości z pracą w systemie edukacyjnym. Jest ono również w jakim zakresie innowacyjne, ponieważ umożliwia lepsze dostosowanie umiejętności absolwentów do potrzeb rynku pracy, szczególnie w miejscu, w którym funkcjonuje bardzo wiele międzynarodowych firm, a dobra znajomość języka obcego czy nawet kilku języków obcych jest koniecznością. Jeśli chodzi o studia niestacjonarne, to oferta edukacyjna została dostosowana do tej formy kształcenia, a przede wszystkim do dość ograniczonego kontaktu z wykładowcą oraz faktu, że o wiele trudniej jest w tym przypadku realizować wymagane praktyki. Stąd też, studenci mają tutaj do wyboru dwie specjalności, tj. językoznawczą i literaturoznawczą, co daje im niezbędne kompetencje, nie wykluczając przy tym możliwości uzupełnienia kwalifikacji, tak aby możliwe było wykonywanie tak zawodu nauczyciela, jak i tłumacza. Wszystko to świadczy także o elastyczności proponowanej oferty edukacyjnej, która uwzględnia specyfikę studiów i pozwala studentom na dokonywanie odpowiednich dla nich wyborów.

1) 2)

W skład Senatu Uniwersytetu Gdańskiego włączono przedstawicieli studentów i doktorantów w liczbie minimum 20% ogółu członków. Analiza list obecności Rady Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Gdańskiego w okresie od stycznia do maja 2015 roku pozwala stwierdzić, iż w skład tego organu włączono przedstawicieli studentów, jednak ich reprezentacja łącznie z doktorantami jest mniejsza niż 20% (około 19% - np. na posiedzeniu w dniu 7 maja 2015 roku w skład Rady Wydziału wchodziło 138 członków, z czego 27 osób to studenci i doktoranci) co jest niezgodne z art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Jak wynika z informacji uzyskanych od władz Jednostki, sytuacja ta związana jest ze wzrostem liczby samodzielnych pracowników naukowych – zadeklarowano jednocześnie, iż w najbliższym czasie przeprowadzone będą wybory uzupełniające przedstawicieli studentów celem uzupełnienia składu Rady. Na podstawie przedstawionych list obecności oraz protokołów Rady Wydziału należy stwierdzić, iż studenci w niskim stopniu włączają się w jej pracę – zarówno pod względem frekwencji, jak również zabierania merytorycznego głosu. W rozmowach z ZO PKA studenci stwierdzili, że nie odczuwają potrzeby zgłaszania uwag w kwestiach omawianych na posiedzeniach Rady Wydziału. Studenci mają przedstawiciela w Wydziałowym Zespole ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, ale nie zostali włączeni w prace Rady Programowej na wizytowanym kierunku. Zapewniali jednak, że mają możliwość zgłaszania swoich sugestii bezpośrednio do Władz Wydziału i członków gremiów odpowiedzialnych za formułowanie koncepcji kształcenia – bez formalnego włączenia ich w część tych struktur. W opinii studentów i przedstawicieli samorządu studenckiego przyjęte rozwiązania odpowiadają ich potrzebom. Studenci podkreślili otwartość Władz Wydziału i nauczycieli akademickich na sugestie i prośby studentów.

Program studiów wraz z zakładanymi efektami kształcenia nie został zaopiniowany pisemnie przez właściwy organ samorządu studenckiego – jak podają władze Jednostki i przedstawiciele samorządu studenckiego opiniowanie dokonuje się drogą głosowania podczas posiedzeń Rady Wydziału. Jak wynika z protokołów ogranicza się ono jedynie do akceptacji, bez wnoszenia merytorycznych uwag.

Studenci obecni podczas spotkania z ZO PKA pozytywnie ocenili program kształcenia jako dostosowany do ich potrzeb i realizowanych specjalności (bardzo wysoko oceniono program kształcenia specjalności translatorycznej).

Pracownicy naukowo-dydaktyczni na kierunku *filologia angielska* wchodzi w skład organów kolegialnych Uczelni, a w szczególności Rady Wydziału Filologicznego i w ten sposób biorą udział w określaniu celów i efektów kształcenia dla kierunku oraz perspektyw jego rozwoju. Przedstawiciel kierunku jest też członkiem Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, mając wpływ na podejmowane tam decyzje dotyczące stosowanych procedur. Niepokojący jest jednak fakt, że poza osobami legitymującymi się tytułem profesora bądź też stopniem naukowym doktora habilitowanego, pozostali pracownicy kierunku nie są włączeni w prace Rady Programowej, co każe sobie zadać pytanie, na ile mają oni wpływ na proces tworzenia koncepcji kształcenia na kierunku *filologia angielska* i czy przypadkiem ich rola nie sprowadza się jedynie do wprowadzania w życie narzuconych im rozwiązań. Takie też wrażenie można odnieść na podstawie opinii wyrażanych podczas spotkania ZO PKA z pracownikami naukowo-dydaktyczni ocenianego kierunku.

Dużym problemem wydaje się też być zaangażowanie interesariuszy zewnętrznych w kreowanie koncepcji kształcenia na wizytowanym kierunku czy też określania celów i efektów kształcenia na tym kierunku. Co prawda w *Raporcie samooceny* pojawia się lista takich interesariuszy, jednak brakuje formalnych dowodów na to, że rzeczywiście biorą oni udział w tego typu pracach, opiniując na przykład plany i programy studiów itp. Niepokoi fakt, że interesariusze zewnętrzni nie zostali włączeni w prace Rady Programowej, a podczas spotkania z ich przedstawicielami, niezwykle zresztą zaangażowanymi osobami, można było odnieść wrażenie, że ich rola polega głównie na organizowaniu praktyk dla studentów, bądź też, w przypadku osób prowadzących zajęcia na kierunku, opracowywaniu sylabusów dla własnych przedmiotów. W spotkaniu z ZO PKA uczestniczyli wyłącznie przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego współpracujący ściśle z pracownikami i studentami specjalności translatorycznej.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego² ZNACZĄCO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Koncepcja kształcenia na kierunku filologia nawiązuje do misji i strategii rozwoju Uczelni oraz realizuje podstawowe cele określone w Strategii Rozwoju Wydziału Filologicznego na lata 2012-2016. Proponowaną ofertę kształcenia uznać należy za wystarczająco różnorodną i elastyczną.

2) Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w tworzeniu koncepcji kształcenia, określaniu celów i efektów kształcenia i wyznaczaniu perspektyw rozwoju kierunku uznać należy za niewystarczający. Studenci mają możliwość udziału w formułowaniu koncepcji kształcenia zarówno poprzez formalne włączenie w struktury organów kolegialnych, jak

² według przyjętej skali ocen: wyróżniająco, w pełni, znacząco, częściowo, niedostatecznie;

również w sposób nieformalny poprzez możliwość indywidualnego zgłaszania swoich uwag i sugestii. Nie zostali oni jednak włączeni w skład Rady Programowej na kierunku *filologia angielska*. Wpływ pracowników naukowo-dydaktycznych na tworzenie koncepcji kształcenia, określanie celów i efektów kształcenia i wyznaczanie perspektyw rozwoju kierunku jest ograniczony. Z przedstawionych dokumentów i informacji uzyskanych podczas rozmów wynika, że rola interesariuszy zewnętrznych ogranicza się do organizacji praktyk i niekiedy przygotowywania sylabusów. Niezbędnym minimum jest poszerzenie składu Rady Programowej, tak aby poza samodzielnymi pracownikami nauki w jej skład weszli także inni pracownicy, studenci i przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego, w szczególności ci, którzy mają kluczowe znaczenie dla prowadzonych na kierunku specjalności (tj. tłumaczeniowej i nauczycielskiej).

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

1)

Efekty kształcenia dla kierunku *filologia angielska* zostały przyjęte w drodze Uchwały Senatu Uniwersytetu Gdańskiego nr 16/12 z dnia 29 marca 2012 roku w sprawie *określenia efektów kształcenia na kierunkach studiów na Wydziale Filologicznym*. Zatwierdzono efekty kształcenia odrębnie dla studiów pierwszego i drugiego stopnia, dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, jak również prowadzonych specjalności. Kolejno zmian powyższego dokumentu dokonano Uchwałami Senatu Uniwersytetu Gdańskiego Nr 44/13 z dnia 13 czerwca 2013 r. i Nr 23/14 z dnia 27 marca 2014 r.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 roku, efekty te zostały umiejscowione w obszarze nauk humanistycznych i zapewniają spełnienie określonych dla tego obszaru wymagań, wpisują się w koncepcję rozwoju kierunku i odnoszą się zarówno do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. O ile jednak opis efektów kształcenia został dostosowany do poziomu studiów (studia pierwszego i drugiego stopnia), to jest on tożsamy dla wszystkich specjalności realizowanych zarówno na studiach stacjonarnych (tj. nauczycielska i translatoryczna), jak i niestacjonarnych (tj. językoznawcza i literaturoznawcza). Jest to sytuacja niepokojąca, gdyż jest na przykład rzeczą oczywistą, że umiejętności przyszłych tłumaczy muszą być nieco inne niż w przypadku przyszłych nauczycieli, a obecnie na studiach pierwszego stopnia we wszystkich przypadkach, również w odniesieniu do studentów studiów niestacjonarnych, realizujących zupełnie odmienne specjalności znajdujemy opis dokładnie tych samych umiejętności, które dotyczą dokonywania tłumaczeń, tj. „Samodzielnie tłumaczy z języka polskiego na język angielski proste teksty specjalistyczne, biznesowe, literackie i użytkowe” (K-U13) oraz „Samodzielnie tłumaczy z języka angielskiego na język polski średnio trudne teksty specjalistyczne, biznesowe, literackie i użytkowe” (K-U14). Podobnie wygląda sytuacja w przypadku studiów niestacjonarnych, gdzie trudno się doszukać różnic między realizowanymi tam specjalnościami (tj. literaturoznawczą i językoznawczą). Wydaje się również, że przy formułowaniu efektów kształcenia zbyt ni nacisk położony został na ich ściśle dopasowanie do konkretnych przedmiotów i widoczna jest również pewna dysproporcja pomiędzy efektami dotyczącymi literatury i kultury oraz językoznawstwa.

Takie nieścisłości nie rzutują jednak na fakt, że określone w przywołanej uchwale Senatu UG efekty kształcenia pozwalają na osiągnięcie celów kształcenia dla wizytowanego kierunku, uwzględniające te określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Temu celowi służy również zapewnienie odpowiedniej liczby praktyk (pedagogicznych lub zawodowych) na specjalnościach, które tego wymagają. Jak wynika ze szczegółowej analizy matrycy efektów kierunkowych oraz sylabusów opracowanych dla poszczególnych modułów i przedmiotów, wypracowany system jest spójny i pozwala na nabycie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z obszaru nauk humanistycznych, niezbędnych do wykonywania zadań filologa, zarówno nauczyciela języka angielskiego na różnych etapach edukacyjnych, jak i tłumacza pracującego w różnego rodzaju instytucjach. Analiza przedłożonej dokumentacji pokazuje, że istnieje możliwość osiągnięcia kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia poprzez realizację celów i szczegółowych efektów kształcenia dla poszczególnych przedmiotów, grup przedmiotów oraz praktyk zawodowych w takim zakresie, w jakim są przewidziane w programie studiów).

Opis zakładanych efektów kształcenia znajduje się na stronie internetowej Wydziału Filologicznego UG i w sylabusach poszczególnych przedmiotów, które dostępne są w portalu studenta. Niezbędne procedury dotyczące publicznej dostępności opisu efektów kształcenia, ale także sposobów ich weryfikacji i oceny zostały wypracowane przez Uczelniany Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, który na posiedzeniu w dniu 27 listopada 2012 roku podjął decyzję o upublicznieniu sylabusów poszczególnych przedmiotów zawierających efekty kształcenia od czerwca 2013 roku i są one od tego czasu dostępne w panelu studenta.

2)

Efekty kształcenia sformułowano w sposób zrozumiały, przejrzysty i umożliwiający ich sprawdzenie. Do takiego wniosku prowadzi analiza zarówno samego sposobu sformułowania poszczególnych efektów dla kierunku *filologia angielska* na studiach pierwszego i drugiego stopnia oraz realizowanych na nim specjalności, jak i sylabusów dla poszczególnych przedmiotów, opracowanych zgodnie z wzorem określonym w rozporządzeniu Rektora UG nr 98/R/14 z 23 października 2014 roku. Zgodnie z tym wzorem, poza standardowymi informacjami (tj. na przykład nazwa przedmiotu, forma zajęć, liczba punktów ECTS, cele kształcenia, treści programowe, metody dydaktyczne, forma i sposób zaliczenia, wykaz literatury itp.), przy opisie każdego przedmiotu podawane są również obszarowe i kierunkowe efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które mają zostać osiągnięte podczas realizacji zajęć z tego przedmiotu. Tak przejrzysty sposób powiązania tych efektów z konkretnym przedmiotem i treściami programowymi powoduje, że zwiększa się znacznie stopień ich zrozumienia i stają się one bardziej konkretne dla studentów, którzy mogą je powiązać z tym, co faktycznie dzieje się podczas zajęć. Ma to również pozytywny wpływ na ich sprawdzalność, zarówno z perspektywy nauczyciela akademickiego prowadzącego dany przedmiot, jak i studentów dokonujących samooceny stopnia osiągnięcia przez nich celów kształcenia.

Spotkanie ZO PKA z kadrą dydaktyczną pokazało, że jest ona świadoma istnienia efektów kształcenia dla kierunku i poszczególnych przedmiotów, ma wiedzę na temat ich struktury, a jednocześnie dostrzega nakład pracy, jaki został włożony w opracowanie tego systemu. Ogólnie rzecz biorąc, konieczność określania efektów kształcenia zgodnie z Krajowymi Ramami Kwalifikacji została przez pracowników oceniona w miarę pozytywnie ponieważ ich zdaniem skutkuje doprecyzowaniem celów, jakie student powinien osiągnąć na koniec kształcenia. Pojawiły się też jednak głosy o często zbędnej pracy, związanej z przygotowaniem wymaganej dokumentacji oraz o nadmiernym zbiurokratyzowaniu procesu kształcenia.

Jak wynika z rozmów ZO PKA przeprowadzonych podczas wizytacji, studenci posiadają podstawową wiedzę na temat efektów kształcenia – wiedzą, iż odnoszą się one do zdobywanej wiedzy, umiejętności i postaw. Tylko nieliczni studenci zapoznali się z opisem efektów kształcenia – osoby, które to uczyniły stwierdziły podczas spotkań z ZO PKA, że zapisane są one w sposób poprawny i zrozumiały. Studenci wskazali, iż niewielka część nauczycieli akademickich przedstawia zakładane przedmiotowe efekty kształcenia na pierwszych zajęciach danego przedmiotu. W opinii studentów zakładane efekty kształcenia dobrze przygotowują ich do pracy zawodowej – ze szczególnym uwzględnieniem specjalności translatorycznej.

3)

System oceny i weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia określony jest na szczeblu ogólnouczelnianym przez Regulamin studiów w rozdziale 3 (*Warunki i tryb odbywania zajęć dydaktycznych oraz sposób i tryb odbywania studenckich praktyk zawodowych*), 4 (*Stosowane skale ocen i metody wyrażania osiągnięć studenta zgodnie z Europejskim Systemem Transferu i Akumulacji Punktów (ECTS) oraz przenoszenie i uznawanie zajęć zaliczonych przez studenta*) i 5 (*Prace i egzaminy dyplomowe*). W § 23 Regulaminu studiów określono szczegółowe kryteria procentowe dla dokonania oceny efektów kształcenia się – z zastrzeżeniem, iż mogą być one modyfikowane przez Radę Wydziału.

Na Wydziale Filologicznym UG przyjęto procedurę weryfikacji efektów kształcenia, według której jest ona na bieżąco prowadzona przez samych wykładowców, koordynatorów poszczególnych przedmiotów, a następnie Radę Programową, która przekazuje wnioski Wydziałowemu Zespołowi ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, który z kolei może przedstawiać wnioski dotyczące pożądanych zmian Radzie Wydziału. Procedura ta określa też elementy ewaluacji procesu dydaktycznego, takie jak ankietyzacja i hospitacje, precyzując również dalsze kroki, które powinny być podjęte na podstawie takiej ewaluacji.

Weryfikację przedmiotowych efektów kształcenia opisano w dość szczegółowy sposób w sylabusach dla poszczególnych przedmiotów, gdzie określono sposób i formę zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne. Formy zaliczenia są dostosowane do specyfiki danego przedmiotu i, poza standardowymi zaliczeniami i egzaminami w formie ustnej i pisemnej oraz kolokwiami, studenci mają za zadanie przygotowanie prac pisemnych, opracowanie projektów i prezentacji, branie czynnego udziału w zajęciach, wykorzystywanie określonych portali edukacyjnych itp. Warto tutaj odnotować, że formy te są zróżnicowane w zależności od przedmiotu i zostały dostosowane do jego specyfiki, a przyjęte sposoby oceny pozwalają na weryfikację efektów kształcenia w odniesieniu do wiedzy, umiejętności oraz kompetencji

społecznych. W sylabusach wskazano także składowe procentowe oceny końcowej – w przypadku gdy ocena efektów dokonywana jest za pomocą różnych metod, co przyczynia się do bardziej obiektywnej oceny stopnia osiągnięcia przez studenta zakładanych celów kształcenia i umożliwia bardziej precyzyjne określenie, tego, w jakim stopniu dane efekty przedmiotowe faktycznie zostały osiągnięte. Nie do końca wiadomo, dlaczego w sylabusach nie został wypełniona rubryka dotycząca sposobów weryfikacji założonych efektów kształcenia, ale ZO PKA przedstawiono tabele walidacji tych efektów dla poszczególnych poziomów kształcenia i specjalności, w których można znaleźć odniesienie danego efektu do przedmiotów, które mają umożliwić jego osiągnięcie oraz do sposobów jego weryfikacji. Trzeba ponownie stwierdzić, że weryfikacja ta odbywa się tak, aby specyfika danego efektu była uwzględniona. Dlatego też, o ile w przypadku wiedzy dominującą formą weryfikacji są egzaminy, testy i kolokwia, to w przypadku umiejętności i kompetencji społecznych pojawiają się częściej takie formy, jak dyskusja moderowana, praca w grupach, prezentacja czy też projekt. System obejmuje wszystkie kategorie efektów kształcenia (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne) i przewiduje stosowne dla nich sposoby weryfikacji.

W ocenie studentów zaprezentowanej podczas spotkania z ZO PKA przyjęte metody weryfikacji są przejrzyste, sprawiedliwe, dostosowane do specyfiki poszczególnych przedmiotów i pozwalają na weryfikację zakładanych efektów kształcenia. Zgodnie z deklaracją zawartą w przedłożonej dokumentacji nauczyciele akademicki co do zasady informują studentów o sposobie i kryteriach zaliczenia przedmiotu na pierwszych zajęciach i przestrzegają zadeklarowanych zasad, choć jak wynika z rozmów ze studentami, w rzeczywistości niewielka część nauczycieli akademickich przedstawia zakładane przedmiotowe efekty kształcenia na pierwszych zajęciach danego przedmiotu. Treści pytań egzaminacyjnych pokrywają się – zdaniem studentów – z treściami kształcenia. Przestrzegane jest prawo studentów do wglądu do pracy egzaminacyjnej i egzaminu komisyjnego (zgodnie z § 4 pkt. 2 i § 13 Regulaminu studiów).

Ogólnie rzecz biorąc pozytywne wnioski na temat systemu weryfikacji efektów kształcenia można też wysnuć na podstawie analizy losowo wybranych prac etapowych (Załącznik nr 4, część I). Są one bowiem poprawnie opracowywane i oceniane, a choć w pewnych przypadkach da się zauważyć nadmierny nacisk na weryfikację wiedzy, to jednak widoczne jest też uwzględnienie innych kategorii efektów kształcenia, tj. dotyczących umiejętności czy kompetencji społecznych, choćby przez włączenie zadań o charakterze problemowym. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że prowadzący są zobowiązani do sporządzania raportów z takich prac, w których określają, które części pracy mają prowadzić do weryfikacji różnych kategorii efektów kształcenia dla danego przedmiotu czy też dokonać analizy struktury ocen, co jest kolejnym, ważnym elementem oceny stopnia osiągnięcia tych efektów. Zauważono stosunkowo nieliczne przypadki nieprawidłowego rozrzutu ocen, świadczącego o wadach merytorycznych testu, braku komentarzy i jakiegokolwiek informacji zwrotnej dla studentów, tworzenia koncepcji pracy magisterskiej dopiero w trzecim semestrze studiów drugiego stopnia.

Proces dyplomowania obejmuje napisanie pracy dyplomowej i uzyskanie pozytywnego wyniku na egzaminie dyplomowym. Praca dyplomowa musi być tematycznie związana z kierunkiem studiów, pisana jest pod opieką promotora i podlega obowiązkowej ocenie programem antyplagiatowym. Podczas spotkania z ZO PKA studenci zgłosili zastrzeżenia co do możliwości swobodnego wyboru promotora – studenci wybierają promotora z listy potencjalnych promotorów i wskazali, iż w roku

akademickim 2014/2015 na specjalności nauczycielskiej (literaturoznawstwo) nie było pracownika związanego naukowo z dydaktyką i nauczaniem praktycznym. Studenci pozytywnie ocenili jednak swobodę w wyborze tematu pracy dyplomowej. W ich ocenie szczególnie w przypadku kierunków filologicznych praca dyplomowa w znacznym stopniu pozwala na ocenę osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Egzamin dyplomowy poza obroną pracy dyplomowej obejmuje także odpowiedź na pytania z zakresu toku studiów – co teoretycznie pozwala na kompleksową ocenę osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. W ocenie studentów prezentowanej podczas spotkania z ZO PKA zakres pytań egzaminacyjnych jest tożsamy z treściami kształcenia i pozwala na końcową weryfikację osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

Ocena losowo wybranych prac dyplomowych (Załącznik nr 4, część II), wskazuje, że w większości przypadków spełniają one wymagania stawiane pracom licencjackim i magisterskim, a ich tematyka odpowiada kierunkowi i wybranej specjalności. Oceny są częściowo adekwatne do rzeczywistej wartości prac (8 na 17 analizowanych prac). Warto jednak zwrócić uwagę na to, aby przy wyborze osób prowadzących seminaria dyplomowe, w większym stopniu upewniać się, że ich kompetencje są odpowiednie dla takiej czy innej tematyki. Na przykład, choć teoretycznie osoba legitymująca się stopniem doktora habilitowanego z językoznawstwa może prowadzić seminarium z dydaktyki, to należy sobie zadać pytanie, czy powinna, jeśli nie prowadzi badań i nie ma publikacji w tym zakresie. Brak odpowiedniego doświadczenia musi się bowiem przełożyć na jakość udzielanego studentom wsparcia i może mieć negatywny wpływ na jakość pracy. Trzeba też zwrócić większą uwagę na jakość sporządzanych recenzji, bo choć wiele z nich jest sporządzane rzetelnie, to są też takie, które w zasadzie nie zawierają elementu oceny i ograniczają się do lakonicznych, często jednowyrazowych stwierdzeń, które nie uzasadniają oceny (identyczne określenia pojawiają się w recenzjach prac ocenionych wysoko i nisko).

Pozytywne wydaje się to, że zgodnie z zarządzeniem Dziekana Wydziału Filologicznego nr 1/F010/2014 z 6 marca 2014 roku wszystkie prace dyplomowe są sprawdzane programem antyplagiatowym, jednak analiza przedstawionej dokumentacji wskazuje na to, że opinie promotorów na temat współczynników podobieństwa wykazanych przez program antyplagiatowy często nie zawierają logicznych, a niekiedy żadnych wyjaśnień. Tym samym korzystanie z programu antyplagiatowego i opiniowanie wyników badania prac dyplomowych programem antyplagiatowym jest częścią formalnością. Wyjaśnienia promotorów w przypadku przekroczenia współczynników powinny być w wielu przypadkach bardziej rzeczowe.

Wadą procesu dyplomowania jest także to, że pytania egzaminacyjne dotyczą w wielu przypadkach (co najmniej 8 na 17 analizowanych prac) wyłącznie tematu pracy dyplomowej, co nie pozwala na kompleksową ocenę osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Pytania egzaminacyjne powinny także dotyczyć całego programu studiów, a przynajmniej dziedziny, której poświęcona jest dana praca.

Weryfikację efektów kształcenia zdobytych w trakcie praktyk, zarówno zawodowych, jak i pedagogicznych, reguluje szczegółowo regulamin studenckich praktyk zawodowych oraz pedagogicznych na Wydziale Filologicznym UG, jak również regulaminy przypisane dla poszczególnych specjalności. W przypadku kierunku *filologia angielska*, opracowano dwa regulaminy praktyk, odrębne dla specjalności nauczycielskiej i translatorskiej, przy czym można tam znaleźć informacje dotyczące organizacji, celów, form oraz rodzajów praktyk, obowiązków nauczyciela – mentora, praw i obowiązków studentów

odbywających praktyki oraz warunków ich zaliczania, choć zapisy te są mniej precyzyjne w przypadku specjalności translatorycznej. Podsumowując najważniejsze zapisy tych regulaminów, zaliczenia praktyki dokonuje kierownik lub opiekun praktyki w oparciu o opisową opinię pracodawcy na temat studenta i przebiegu praktyki. W przypadku praktyki pedagogicznej niezbędne jest także przedstawienie przez studenta dzienniczka praktyki pedagogicznej. Weryfikacja efektów kształcenia następuje poprzez porównanie osiągnięcia celów – wskazanych w regulaminach praktyk – z opinią pracodawcy o przebiegu praktyki oraz na podstawie ewentualnej rozmowy opiekuna praktyk ze studentem. Istotne znaczenie dla procesu efektywnego odbywania praktyk ma fakt, że podpisano wiele umów umożliwiających ich prowadzenie na obydwu specjalnościach. Umowy te zawarto z bardzo licznymi szkołami na różnych etapach edukacyjnych, ale też z firmami i instytucjami, w których kluczowe znaczenie mają firmy tłumaczeniowe. O wysokich kompetencjach studentów kierunku, a co za tym idzie o osiąganiu przez nich efektów kształcenia świadczą pozytywne opinie czy też rekomendacje wystawiane przez wydawnictwa (np. wydawnictwo słowo/obraz terytoria) i instytucje państwowe (Ministerstwo Spraw Zagranicznych). Podczas spotkania z ZO PKA studenci pozytywnie ocenili regulacje dotyczące oceny efektów kształcenia związanych z praktykami oraz dostępność regulaminów praktyk. Wszystko to pozwala skonstatować, że ocena efektów kształcenia w odniesieniu do praktyk pedagogicznych jest przeprowadzana poprawnie.

Studenci kierunku podczas spotkania z ZO PKA pozytywnie ocenili przyjęty system oceny i weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, który obejmuje efekty z zakresu wiedzy, umiejętności i postaw oraz uwzględnia weryfikację ciągłą na każdym etapie procesu kształcenia. W ich ocenie system jest transparentny, sprawiedliwy, a informacje na jego temat są powszechnie dostępne. Dostępność ta jest dla przykładu zapewniona poprzez publikację sylabusów oraz ogólnych wyników ankiet na stronie internetowej Wydziału.

Jak można przeczytać w *Raporcie samooceny*, istnieją zasadnicze różnice, jeśli chodzi o odsiew studentów na studiach pierwszego i drugiego stopnia. Na tych pierwszych, wynosi on ponad 33% na studiach stacjonarnych i ponad 40% na studiach niestacjonarnych. Skreślenie z listy studentów odbywa się głównie na pierwszym roku studiów i jest wynikiem pozytywnej rekrutacji na więcej niż jeden kierunek czy uczelnię, niedostatecznego poziomu opanowania języka angielskiego, błędnych przekonań o charakterze studiów filologicznych i problemów finansowych. Na studiach drugiego stopnia w trybie stacjonarnym przypadki rezygnacji są sporadyczne, ale już w trybie niestacjonarnym odsiew wynosi ponad 30%, przy czym przyczyny są takie same jak te podane wyżej. Tak sam stopień odsiewu, jak i jego przyczyny uznać należy za typowe zjawiska w przypadku studiów na kierunku *filologia angielska*.

Na ocenianym kierunku nie prowadzi się kształcenia na odległość.

4)

Jednostka nie prowadziła do tej pory usystematyzowanego monitorowania losów zawodowych absolwentów (jako jedną z przyczyn wskazano w *Raporcie samooceny* ograniczenia związane z ochroną danych osobowych). Zgodnie z Zarządzeniem Rektora UG nr 6/R/15 z dnia 20 stycznia 2015 r. w sprawie *badania losów zawodowych absolwentów* za monitorowanie losów absolwentów, w formie badania ankietowego odpowiada Biuro Karier. Przewiduje się badanie w ciągu 6 miesięcy, 3 i 5 lat od

ukończenia studiów. Ankieta zawiera pytania (zamknięte) o aktualną sytuację zawodową absolwenta, plany dalszego kształcenia, jak również o poziom satysfakcji z kształcenia na UG. Jak wynika z informacji przedstawionych ZO PKA przez pracownika Biura Karier proces monitorowania losów absolwentów jest w trakcie wdrażania, stąd Jednostka nie dysponuje jeszcze opracowaniami wyników ankietyzacji.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego⁴ ZNACZĄCO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia dla kierunku *filologia angielska* są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku. Działań naprawczych wymaga jednak dostosowanie opisów efektów kształcenia nie tylko do poziomu studiów (studia pierwszego i drugiego stopnia), ale też do specjalności realizowanych na studiach stacjonarnych (tj. nauczycielska i translatoryczna) i niestacjonarnych (tj. językoznawcza i literaturoznawcza). Obecnie opisy są jednakowe dla różnych specjalności, co podważa logikę podziału na specjalności i sprawia, że efekty kształcenia są możliwe do osiągnięcia tylko częściowo.

2) Efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób zrozumiały dla studentów oraz umożliwiające ich sprawdzenie i weryfikację, choć z wypowiedzi studentów wynika, że tylko niewielka część nauczycieli akademickich przedstawia zakładane przedmiotowe efekty kształcenia na pierwszych zajęciach danego przedmiotu. Wykładowcy mają odpowiednią wiedzę na temat efektów kształcenia i oceniają system w miarę pozytywnie; studenci posiadają znikomą wiedzę na temat efektów kształcenia.

3) Przyjęty przez jednostkę system weryfikacji efektów kształcenia nie budzi większych zastrzeżeń, jednak w odniesieniu do procesu dyplomowania nie jest efektywny (np. oceny są nieadekwatne do wartości prac, brak opinii na temat przekroczenia wskaźników kontroli antyplagiatowej, brak merytorycznej oceny w recenzjach, pytania egzaminacyjne dotyczące wyłącznie tematyki pracy dyplomowej); przyjęte rozwiązania teoretycznie pozwalają na weryfikację wszystkich efektów kształcenia w odniesieniu do wszystkich ich kategorii, ale w praktyce wiele pozostaje w tym zakresie do zrobienia; w ocenie studentów system oceny zakładanych efektów kształcenia jest powszechnie dostępny, przejrzysty i odnosi się do każdego etapu procesu kształcenia.

4) Procedura monitorowania losów zawodowych absolwentów Jednostki jest dopiero na etapie wdrażania.

3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

1)

Jak wynika z *Raportu samooceny* oraz analizy dostępnej dokumentacji, w roku akademickim 2014/2015 na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia studenci każdego roku studiów kształcą się według różnych planów studiów. Łącznie na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych obowiązuje 10 planów (sześć dla studiów pierwszego stopnia i cztery dla studiów drugiego stopnia). Według autorów *Raportu*, wprowadzane zmiany są wynikiem działań na rzecz udoskonalania obowiązujących programów nauczania, wynikających z ciągle zmieniających się oczekiwań interesariuszy

zewnętrznych oraz nowych regulacji prawnych. Wyjaśnienie to wydaje się racjonalne, a samo wprowadzenie zmian jest z pewnością uzasadnione, o ile może ono prowadzić do pełniejszej i bardziej skutecznej realizacji efektów kształcenia. Wizytacja wykazała, że inicjatorem zmian są raczej sami studenci, dopominający się o udoskonalenie programu.

Program kształcenia na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia na specjalności nauczycielskiej przewiduje kształcenie przez 6 semestrów według następujących modułów: 1) Grupa treści ogólnych (w tym wykład wydziałowy, seminarium dyplomowe, wychowanie fizyczne i drugi język obcy), 2) Przygotowanie w zakresie merytorycznym (tj. praktyczna nauka języka angielskiego, wiedza o języku i komunikacji, wiedza o literaturze i kulturze obszaru językowego, 3) Przygotowanie w zakresie psychologiczno-pedagogicznym (tj. psychologia, pedagogika, emisja głosu, praktyka pedagogiczna), jak również 4) Przygotowanie w zakresie dydaktycznym (podstawy dydaktyki, dydaktyka języka angielskiego, technologia informacyjna w dydaktyce, praktyka pedagogiczna). Na specjalności translatorskiej kształcenie również trwa 6 semestrów i obejmuje następujące moduły: 1) Grupa treści ogólnych (wychowanie fizyczne i wykład wydziałowy), 2) Praktyczna nauka języka i przekładu (wprowadzenie, poziom zaawansowany, praktyczna nauka języka, praktyczna nauka drugiego języka obcego), 3) Grupa treści kierunkowych (wiedza o języku i komunikacji, wiedza o kulturze), 4) Grupa treści specjalnościowych – moduł badawczy (w skład którego wchodzi proseminarium i seminarium dyplomowe, blok translatorski, technologia informacyjna dla tłumaczy a także praktyki zawodowe). Na obu tych specjalnościach realizowanych jest łącznie 2010 godzin. Na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia program kształcenia przewiduje kształcenie również przez 6 semestrów i składa się z następujących modułów: 1) Grupa treści ogólnych (wykład wydziałowy, wychowanie fizyczne, seminarium dyplomowe), 2) Grupa treści podstawowych (praktyczna nauka języka angielskiego i praktyczna nauka drugiego języka obcego), 3) Grupa treści kierunkowych (wiedza o języku i komunikacji, wiedza o literaturze i kulturze obszaru językowego) i 4) Fakultet kierunkowy związany z wybraną specjalnością (tj. językoznawczą lub literaturoznawczą). Ogółem jest tutaj realizowanych 1510 godzin.

Kształcenie na studiach stacjonarnych drugiego stopnia na specjalności nauczycielskiej trwa 4 semestry i podzielone jest na następujące moduły: 1) Grupa treści ogólnych (w tym wykład wydziałowy i seminarium magisterskie), 2) Przygotowanie w zakresie merytorycznym tj. praktyczna nauka języka angielskiego oraz grupa treści specjalizacyjnych – specjalizacja językoznawcza lub literaturoznawcza), 3) Przygotowanie w zakresie psychologiczno-pedagogicznym (psychologia, pedagogika, emisja głosu, praktyka pedagogiczna), oraz 4) Przygotowanie w zakresie dydaktycznym (podstawy dydaktyki, dydaktyka języka angielskiego, technologia informacyjna w dydaktyce, praktyka pedagogiczna). Ogółem jest tutaj realizowanych 840 godzin. Kształcenie na specjalności translatorskiej trwa 4 semestry i podzielone jest na 4 moduły: 1) Grupa treści podstawowych (tj. praktyczna nauka języka angielskiego, 2) Grupa treści kierunkowych (doskonalenie języka, warsztat tłumacza i moduł badawczy, tym wykład wydziałowy i seminarium magisterskie), 3) Grupa treści specjalistycznych (z możliwością wyboru podgrupy spośród: przekładu specjalistycznego i przekładu audiowizualnego dla wydawnictw i mass mediów), 4) Praktyki zawodowe. Ogółem jest tutaj realizowanych 1020 godzin. Na studiach niestacjonarnych kształcenie trwa 4 semestry i obejmuje następujące moduły: 1) Grupa treści ogólnych (w tym wykład wydziałowy i seminarium magisterskie), 2) Grupa treści podstawowych (praktyczna nauka języka angielskiego), 3) Specjalność językoznawcza lub 4) Specjalność literaturoznawcza. Ogółem jest tutaj realizowanych 528 godzin.

Niezależnie od poziomu kształcenia, jego trybu czy specjalności, rozłożenie godzin pomiędzy poszczególnymi semestrami jest równomierne – z odciążeniem semestrów przewidzianych na napisanie pracy dyplomowej. Zajęcia są realizowane w głównej mierze w postaci wykładów i ćwiczeń, rzadziej seminariów, czy konwersatoriów, przy czym zachowano tutaj odpowiednie proporcje. Ogólnie rzecz biorąc realizowane programy są typowe dla studiów filologicznych, a zawarte w nich moduły i konkretne przedmioty umożliwiają osiągnięcie wszystkich celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta. Wymagana do realizacji liczba godzin jest również odpowiednia, przy czym uwzględniono też specyfikę i poziom trudności poszczególnych specjalności – stąd na przykład większa liczba godzin dla specjalności translatorskiej na studiach drugiego stopnia (ogółem 1020 w porównaniu z 840). W przypadku specjalności nauczycielskiej spełnione zostały wymogi określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, tak pod względem ogólnej liczby godzin, jak i ich podziału na moduły, a także zakresu praktyk pedagogicznych.

Taka też zasadnicza konkluzja wypływa ze spotkania studentów kierunku z ZO PKA, gdyż ogólnie rzecz biorąc pozytywnie ocenili oni program kształcenia, a także stosowane formy i metody kształcenia. W ich ocenie są one dobrane w sposób prawidłowy, dostosowany do specyfiki realizowanego przedmiotu treści. Program kształcenia oraz sposób realizacji zajęć w opinii studentów pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia i jest adekwatny do deklarowanej sylwetki absolwenta. Studenci pozytywnie ocenili także sekwencję zajęć – na ogół na początku odbywają się przedmioty podstawowe i ogólne, a następnie specjalnościowe oraz te wymagające wstępnej wiedzy wynikającej z realizacji innych przedmiotów. Studenci podczas spotkania z ZO PKA wskazali, iż dla lepszego dostosowania programu kształcenia do ich potrzeb sugerują dokonanie zmian w programie, np. 1) przeniesienie zajęć z semantyki i metodologii na wcześniejszy semestr, 2) przeniesienie warsztatu tłumacza na późniejszy semestr. Dodatkowo w ocenie studentów specjalności translatorskiej zajęcia z przedmiotu Praktyczna nauka języka angielskiego powinny mieć charakter bardziej praktyczny, ponieważ obecnie kształcenie obejmuje głównie treści teoretyczne.

Program kształcenia przewiduje realizację praktyk zawodowych, a w przypadku specjalności nauczycielskiej, praktyki pedagogicznej. Praktyka na specjalności nauczycielskiej obejmuje 30 godzin praktyki ogólnopedagogicznej o charakterze asystencko-hospitacyjnym oraz 120 godzin praktyki dydaktycznej o charakterze dydaktycznym. Studenci rozpoczynający kształcenie od roku akademickiego 2012/2013 realizują na studiach pierwszego stopnia praktyki w przedszkolu i szkole podstawowej, natomiast na studiach drugiego stopnia w szkole podstawowej, gimnazjum oraz w szkole ponadgimnazjalnej. Studenci studiów drugiego stopnia, którzy realizowali praktykę pedagogiczną na studiach pierwszego stopnia mogą zostać zwolnieni z realizacji części praktyk. Praktyki dydaktyczne w minimalnym stopniu spełniają warunki standardu kształcenia nauczycieli. Studenci specjalności translatorskiej realizują praktyki w wymiarze 4 tygodni na studiach pierwszego stopnia i 2 tygodni na studiach drugiego stopnia. Praktyka musi odbyć się w miejscu, gdzie student będzie mógł doskonalić umiejętności przekładu. Zaliczenia praktyki dokonuje kierownik/opiekun praktyki na podstawie pisemnej opinii z miejsca odbywania praktyk, a w przypadku praktyk pedagogicznych na podstawie pozytywnej oceny wynikającej z dzienniczka praktyk. Zaliczenie praktyki może odbyć się także na podstawie pracy zawodowej związanej ze specjalnością, w tym pracy w formie wolontariatu, a także na podstawie odbytych staży.

Opiekun praktyki dokonuje merytorycznej oceny zgodności profilu pracy z profilem praktyki zawodowej i dokonuje zaliczenia. Takie uregulowania zapewniają realizację określonych dla praktyk efektów kształcenia, odpowiedni system kontroli oraz nabycie niezbędnych dla danej specjalności umiejętności praktycznych.

Studenci mogą liczyć na wsparcie Jednostki i Biura Karier w znalezieniu miejsca odbywania praktyki, bądź odbyć praktyki w instytucji wskazanej przez siebie. Podczas spotkania z ZO PKA studenci pozytywnie ocenili organizację praktyk na kierunku *filologia angielska* – w tym wsparcie Wydziału w poszukiwaniu miejsca ich odbywania. W ich opinii program praktyk i ich charakter pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia – duże zadowolenie wyrazili studenci specjalności nauczycielskiej. Jako pojedyncze zjawisko negatywne wskazali przypadki gubienia przez opiekunów praktyk dokumentów dotyczących odbytych praktyk zawodowych.

Na kierunku obowiązuje system ECTS, przy czym zasady punktacji regulują § 24 i § 25 Regulaminu studiów, jak również uchwały Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia – w tym uchwały nr 3/2012 UZZJK z dnia 14 lutego 2012 roku określające, iż co najmniej połowa programu kształcenia wymaga bezpośredniego kontaktu nauczyciela akademickiego ze studentem. Na studiach pierwszego stopnia studenci uzyskują w cyklu kształcenia 180 punktów ECTS, a na studiach drugiego stopnia 120 punktów ECTS. Punkty przypisane są do poszczególnych przedmiotów na podstawie ogólnie przyjętych zasad, zgodnie z którymi na studiach pierwszego stopnia za 30 godzin wykładów lub ćwiczeń student może uzyskać od 2 do 4 punktów ECTS, w tym jeden punkt za udział w zajęciach. Punktacja zajęć z PNJA jest uzależniona od wymiaru godzin zajęć i kryteriów zaliczenia, punktacja seminarium dyplomowego zależy od nakładu pracy w przygotowanie pracy dyplomowej i wynosi 4 punkty w 5. semestrze i 9 punktów w 6. semestrze, podczas gdy punktacja takich zajęć jak wychowanie fizyczne, język obcy czy wykład wydziałowy zależy od ustaleń uczelnianych. Na studiach drugiego stopnia za 30 godzin wykładów student może uzyskać od 3 do 6 punktów ECTS (egzamin) lub od 1 do 4 punktów ECTS (zaliczenie), w tym jeden punkt za udział w zajęciach, za 30 godzin ćwiczeń od 4 do 8 punktów ECTS, punktacja zajęć z PNJA jest uzależniona od wymiaru godzin zajęć i kryteriów zaliczenia, punktacja seminarium magisterskiego zależy od nakładu pracy w przygotowanie pracy magisterskiej (semestr 1 – 5 ECTS, semestr 2 – 5 ECTS, semestr 3 – 10 ECTS, semestr 4 – 12 ECTS), a punktacja wykładu wydziałowego zależy od ustaleń ogólnouczelnianych.

Ogólnie rzecz biorąc przyjęta punktacja ECTS zgodna jest z obowiązującymi uregulowaniami prawnymi. Przydział punktów ECTS do modułów wchodzących w skład przygotowania do zawodu nauczyciela jest zgodny z obowiązującymi przepisami. Przyjęta punktacja w module dydaktycznym jest zgodna ze standardem kształcenia nauczycieli. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia z dnia 5 października 2011 r., na wszystkich specjalnościach studenci mają możliwość wyboru przedmiotów, którym przypisano przynajmniej 30% ogólnej liczby punktów ECTS.

Przyjęte rozwiązania, w tym uznawalność punktów uzyskanych w innych jednostkach, możliwość uczestnictwa w zajęciach do wyboru i zajęciach fakultatywnych, sprzyja możliwościom wynikającym z systemu punktów ECTS z uwzględnieniem mobilności międzynarodowej. Podczas spotkania z ZO PKA studenci wykazali umiarkowaną wiedzę na temat punktów ECTS i korzyści z nich wynikających – głównie kojarząc je z programami mobilności międzynarodowej. W ocenie studentów poszczególnym przedmiotom przypisano prawidłowo liczbę punktów ECTS.

Z perspektywy współpracy międzynarodowej można pozytywnie ocenić stosunek władz Wydziału oraz pracowników ocenianego kierunku do uznawania punktów ECTS zdobytych przez studentów na uczelniach zagranicznych. Punkty uzyskane zgodnie z planem zajęć na uczelniach zagranicznych są automatycznie uznawane. W wypadku nie zrealizowania całego zakładanego planu w trakcie wyjazdu, studenci mają możliwość uzupełnienia brakujących punktów ECTS na uczelni macierzystej.

Indywidualizacja procesu kształcenia odbywa się w głównej mierze poprzez możliwość wyboru specjalności. Na studiach stacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia studenci mogą wybrać jedną z dwóch następujących specjalności: translatoryczną i nauczycielską, natomiast na studiach niestacjonarnych: przekład specjalistyczny i przekład audiowizualny. Podczas spotkania z ZO PKA studenci pozytywnie odnieśli się do oferty specjalności, jak również do sposobu ich wyboru oraz realizowanych w ich ramach treści (ze szczególnym uwzględnieniem dużej satysfakcji z wyboru specjalności translatorycznej). Studenci mogą także wybierać przedmioty fakultatywne oraz przedmioty z puli wykładów ogólnowydziałowych. Studenci pozytywnie ocenili rozwiązania indywidualizacji w tym zakresie, podkreślając szeroki zakres możliwych do realizacji przedmiotów i treści. Zgodnie z § 34 Regulaminu studiów student może studiować według Indywidualnego Planu Studiów (IPS). IPS przeznaczony jest dla studentów niepełnosprawnych, studiujących równolegle minimum dwa kierunki lub specjalności, samotnie wychowujących dzieci, odbywających staże/studia zagraniczne oraz w innych trudnych sytuacjach życiowych. Student może w myśl § 35 Regulaminu studiów studiować w ramach Indywidualnego Programu Kształcenia (IPK) – przeznaczonego dla studentów wybitnie uzdolnionych. W roku akademickim 2014/2015 kilkoro studentów studiowało w ramach IPK, natomiast żaden według IPS. Rozwiązaniem w zakresie indywidualizacji procesu kształcenia, które zasługuje na podkreślenie, jest realizowany na Wydziale Filologicznym program tutoringu – dostępny także dla studentów ocenianego kierunku. Zgodnie z jego zasadami studenci mogą rozwijać swoje zainteresowania naukowe na zasadzie indywidualnej współpracy z tutorami (nauczycielami akademickimi lub doktorantami). Podczas spotkania z ZO PKA studenci pozytywnie ocenili rozwiązania w zakresie indywidualizacji procesu kształcenia. Posiadali wiedzę na temat IPS i IPK. Znali związane z tym procedury formalne i ocenili je jako przejrzyste. Podkreślili zadowolenie z programu tutoringu.

Organizacja procesu kształcenia realizowanego w ramach poszczególnych form kształcenia przewidzianych dla ocenianego kierunku pozwala na osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia.

1) 2)

Analiza przedstawionej dokumentacji prowadzi do wniosku, że zakładane efekty kształcenia dla kierunku, treści programowe, a także formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość i są odpowiednie dla kształcenia na profilu ogólnoakademickim. I tak na przykład, efekty kształcenia dotyczące wiedzy pojawiają się głównie w trakcie wykładów, a te dotyczące umiejętności i kompetencji społecznych podczas ćwiczeń i konwersatoriów. Stosowane formy i metody dydaktyczne są odpowiednie dla form zajęć, konkretnych przedmiotów i treści kształcenia. Nie budzi zastrzeżeń czas trwania kształcenia, dobór treści kształcenia,

proponowana forma zajęć dydaktycznych oraz metod kształcenia. Nie budzi zastrzeżeń sekwencja realizacji przedmiotów i modułów określonych w planie i programie studiów.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego⁴ W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Program kształcenia realizowany na kierunku *filologia angielska* umożliwia osiągnięcie założonych dla tego kierunku efektów kształcenia oraz osiągnięcie kwalifikacji, które zostały opisane w sylwetce absolwenta. Przyjęty system punktacji ECTS nie budzi zastrzeżeń. Studenci nie potrafili ocenić adekwatności programu kształcenia w odniesieniu do zakładanej sylwetki absolwenta oraz możliwości osiągnięcia wszystkich zakładanych efektów kształcenia. Studenci mają możliwość indywidualizacji procesu kształcenia i posiadają podstawową wiedzę na temat punktów ECTS.

2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć i metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

- 1) Całkowita liczba nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku filologia angielska wynosi 82 osoby. Dla 58 nauczycieli UG stanowi podstawowe miejsce pracy, w tym minimum kadrowe zgłoszone przez Uczelnię stanowi 37 osób, czyli liczba zapewniająca realizację przepisów prawa dotyczących m.in. przelicznika liczby studentów na jednego nauczyciela akademickiego. Struktura kwalifikacji pracowników naukowo-dydaktycznych odpowiada treściom programu studiów i zakładanym efektom kształcenia. Minimum kadrowe, które zostało zgłoszone przez Uczelnię stanowi 37 nauczycieli akademickich. W załączniku 5 do niniejszego raportu zostało wymienionych 16 nauczycieli akademickich. Pozostali nauczyciele akademicy zgłoszeni przez Uczelnię jako minimum kadrowe zostali umieszczeni w tabeli zawierającej pozostałych nauczycieli akademickich.

Prowadzony program ma profil ogólnoakademicki, a kadra dydaktyczna, zarówno ta wchodząca w skład minimum kadrowego jak i pozostali nauczyciele akademicy, reprezentuje odpowiednie specjalizacje. Nauczyciele posiadają kwalifikacje w dziedzinach adekwatnych do realizowanego programu, tzn. językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa, translatoryki, pedagogiki, psychologii oraz dydaktyki języków obcych. W ocenie ZO PKA, kadra dydaktyczna gwarantuje realizację celów edukacyjnych programu studiów.

Załącznik nr 5 Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe. Nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe);

- 2) Zgodnie z wymaganiami § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370), „Nauczyciel akademicki może być

zaliczony do minimum kadrowego określonego kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim, jeżeli posiada zapewniający realizację programu studiów dorobek naukowy lub artystyczny w obszarze wiedzy, odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych lub artystycznych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku.”

Ponadto zgodnie z wymaganiami **§ 13 ust. 1** wyżej wspomnianego rozporządzenia, tj.: „Nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli został zatrudniony w uczelni nie później niż od początku semestru studiów.” oraz wymagania **§ 13 ust. 2** wyżej wspomnianego rozporządzenia, tj.: „Nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli w danym roku akademickim prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej: **pkt 1.** „30 godzin zajęć dydaktycznych - w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego (...)” i **pkt 2** „60 godzin zajęć dydaktycznych - w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego stopień naukowy doktora lub kwalifikacje drugiego stopnia”.

Zgodnie z **§ 14 ust. 3** powyższego rozporządzenia, tj.: „Minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na kierunku studiów związanym z kształceniem w zakresie języków obcych innych (...) stanowi co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy w zakresie dyscypliny naukowej związanej z kierunkiem studiów, w tym co najmniej dwóch samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej czterech nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, z tym że spośród tych osób co najmniej dwóch nauczycieli akademickich, w tym co najmniej jeden samodzielny nauczyciel akademicki powinno specjalizować się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów.”

Zgodnie z **§ 14 ust. 4** wspomnianego rozporządzenia Do minimum kadrowego, o którym mowa w ustępie 3, w miejsce nauczyciela akademickiego posiadającego stopień naukowy doktora specjalizującego się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów, można zaliczyć nauczyciela akademickiego posiadającego kwalifikacje drugiego stopnia, dla którego język ten jest językiem ojczystym.

Zgodnie z **§ 15 ust. 3** powyższego rozporządzenia, tj.: „Minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia na kierunku studiów związanym z kształceniem w zakresie języków obcych innych (...) stanowi co najmniej dziewięciu nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy w zakresie dyscypliny naukowej związanej z kierunkiem studiów, w tym co najmniej czterech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej pięciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, z tym że co najmniej jeden samodzielny nauczyciel akademicki oraz co najmniej dwóch nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora powinno specjalizować się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów.”

Zgodnie z § 15 ust. 4 wspomnianego rozporządzenia *Do minimum kadrowego, o którym mowa w ustępie 3, w miejsce nauczyciela akademickiego posiadającego stopień naukowy doktora specjalizującego się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów, można zaliczyć nauczyciela akademickiego posiadającego kwalifikacje drugiego stopnia, dla którego język ten jest językiem ojczystym.*

Uczelnia stosuje wzór oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, który pozwala na stwierdzenie, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w art. 112a ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r., poz. 572, z późn. zm.).

W teczkach osobowych znajdują się dokumenty pozwalające na uznanie deklarowanych tytułów i stopni naukowych. Umowy o pracę zawierają wymagane prawem elementy.

Należy stwierdzić, że wymagania formalne odnośnie minimum kadrowego ocenianego kierunku, określone w wyżej wymienionych rozporządzeniach, zostały spełnione. Do minimum kadrowego zaliczono sześcioro samodzielnych nauczycieli akademickich i dziesięcioro nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora. Wszyscy nauczyciele zaliczeni do minimum kadrowego specjalizują się w zakresie języka obcego będącego przedmiotem studiów, tzn. w zakresie języka angielskiego. Skład minimum zaproponowany przez Uczelnię odpowiada wymaganiom kadrowym zawartym w stosownych aktach prawnych.

Prowadzony program ma profil ogólnoakademicki, a kadra wchodząca w skład minimum kadrowego reprezentuje odpowiednie specjalizacje. Kadra wchodząca do minimum kadrowego posiada dorobek naukowy w obszarach odpowiadających programowi studiów. Dorobek ten obejmuje dziedziny zainteresowań badawczych adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia, tzn. językoznawstwo, kulturoznawstwo, translatorykę oraz dydaktykę języków obcych.

W celu oceny stabilności minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów dokonano analizy zaliczenia do tego minimum nauczycieli akademickich zatrudnionych w roku akademickim: 2012/2013, 2013/2014 oraz 2014/2015. Na podstawie informacji dotyczących zatrudnienia i zaliczania do minimum kadrowego przez Uczelnię w powyższych latach stwierdzono, iż kadra ocenianego kierunku studiów jest stabilna.

Stosunek nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów kierunku spełnia wymagania § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz.1370) i wynosi około 1: 19 przy wymaganym nie mniejszym niż 1:50. LICZBA STUDENTÓW – 686.

Obciążenia dydaktyczne są uzasadnione merytorycznie i stosowne do wykształcenia i doświadczenia kadry. Przedmioty o charakterze akademickim (seminaria, przedmioty teoretyczne) powierzane są nauczycielom z długoletnim doświadczeniem i posiadającym dorobek naukowy w danej dziedzinie. Nauczycielom młodszym, nieposiadającym stopnia doktora, powierzane są przedmioty z praktycznej nauki języka. Zarówno przedmioty o

charakterze akademickim, jak i przedmioty z PNJA obsadzone są zgodnie z zainteresowaniami i kompetencjami nauczycieli odzwierciedlonymi w ich dorobku i wykształceniu. Na spotkaniu z ZO PKA pracownicy potwierdzili zgodność obciążeń z ich kompetencjami i preferencjami. Pracownicy wyrazili potrzebę większej liczby szkoleń z e-learningu.

Hospitowane zajęcia nie budzą większych zastrzeżeń, potwierdzają kompetencje nauczycieli; zarówno treści jak i forma zajęć są na ogół prawidłowe i odpowiadają standardowym oczekiwaniom na kierunku *filologia angielska*. Kompetencje językowe nauczycieli też nie budzą zastrzeżeń. Hospitowane zajęcia mieszczą się w normie ogólnokrajowej. Formy prowadzonych zajęć są standardowe, umiejętności językowe nie budzą zastrzeżeń. Na niektórych zajęciach zauważono brak interakcji ze studentami. Prowadzący posiadają odpowiednie kompetencje merytoryczne (Załącznik nr 6 – Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena).

3) Zasady polityki kadrowej w wizytowanej Jednostce wynikają z przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. 2005, nr 164, poz. 1365 ze zm.), ustawy z 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. 2003, nr 65, poz. 595 ze zm.), rozporządzeń, statutu UG. Zgodnie z uregulowaniami uczelnianymi zatrudnienie na stanowisku adiunkta jest ograniczone terminowo do 8 lat i weryfikowane zależnie od dorobku naukowego w kierunku habilitacji. Ponadto pracownicy podlegają ankietyzacji i hospitacjom, co jest instrumentem mającym na celu ewentualne ulepszenie jakości dydaktyki. Podlegają ocenie co dwa lata. Władze Wydziału w miarę możliwości wspierają rozwój naukowo-dydaktyczny pracowników finansując z działalności statutowej druk publikacji naukowych. Ponadto władze Uczelni i Wydziału zapewniają pracownikom możliwość doskonalenia własnego warsztatu badawczego i umiejętności dydaktycznych poprzez organizowanie szerokiego wachlarza szkoleń, nakierowanych zwłaszcza na inicjowanie nowych obszarów badawczych i pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych na działalność badawczą. Te działania zostały potwierdzone na spotkaniu z pracownikami, choć nadal pracownicy chętnie by widzieli więcej szkoleń z e-learningu.

Pracownicy aktywnie uczestniczą w licznych konferencjach krajowych i zagranicznych. Środki finansowe przeznaczone na działalność statutową Instytutu (DS) niemal w całości wydatkowane są na bieżące wsparcie wyjazdów pracowników na konferencje zagraniczne i krajowe. Wsparcie finansowe ze strony Dziekana Wydziału Filologicznego przeznaczone jest również na dofinansowanie wyjazdów konferencyjnych oraz publikacji monografii.

Granty zewnętrzne stanowią niewielki udział w budżecie na cele badawcze. Największy sukces to pozyskanie środków na projekt IQ „W trosce o jakość w ilości - program interdyscyplinarnego wspierania studenta filologii obcej w oparciu o metodę tutoringu akademickiego w Uniwersytecie Gdańskim”.

Na spotkaniu z ZO PKA pracownicy stwierdzili jednak, że wsparcie dla ich działań nie jest oparte na czytelnych zasadach i ma charakter uznaniowy; niektórzy zostali jednak nagrodzeni (np. za wprowadzenie i rozwój programu translatorycznego). Pozytywnie oceniono dotychczasowe możliwości zamawiania książek i zgłoszono dalsze potrzeby w tym zakresie.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego³ W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Liczba pracowników naukowo – dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów i efektów realizacji programu**
- 2) Spełnione są warunki minimum kadrowego. Kadra wchodząca w skład minimum kadrowego jest stabilna, reprezentuje różne specjalizacje i posiada dorobek naukowy w obszarach odpowiadających programowi studiów. Dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. Obciążenia dydaktyczne są uzasadnione merytorycznie i stosowne do wykształcenia.**
- 3) Nauczyciele akademicy podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe, niektórzy aktywnie uczestniczą w konferencjach, szkoleniach, kursach dokształcających i sympozjach naukowych, organizowanych przez inne uczelnie lub instytucje w kraju i za granicą.**

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

W skład bazy lokalowej Wydziału Filologicznego i Instytutu Anglistyki i Amerykanistyki wchodzi: 4 aule i 8 sal dydaktycznych, 11 gabinetów kadry naukowej, 3 pokoje przeznaczone dla dyrekcji i sekretariatu Instytutu, 2 pokoje administracyjno-techniczne przeznaczone na przechowywanie sprzętu multimedialnego i obsługę techniczno-komputerową Wydziału i Instytutu. Instytut posiada także laboratorium do nauki tłumaczeń ustnych wyposażone w specjalistyczny sprzęt i oprogramowanie oraz laboratorium komputerowe. Dzięki wykupionym licencjom studenci mają szansę zaznajomić się z najnowszym i powszechnie używanym przez profesjonalistów oprogramowaniem wspomagającym pracę tłumacza, programami CAT: Trados, Deja Vu, MemoQ, Wordfast PRO, XTM Cloud; programem do składu i łamania tekstu: Adobe InDesign; programem do obsługi korpusów językowych: Wordsmith; programem do konwersji plików: Solid Converter PDF. Dzięki specjalnym stanowiskom osoby z różnymi typami niepełnosprawności mają szansę aktywnie uczestniczyć w zajęciach. Pracownia pozwala także na prowadzenie praktycznych kursów z tłumaczeń audiowizualnych oraz lokalizacji gier i oprogramowania. Studenci kierunku *filologia angielska* korzystają również z bazy lokalowej Wydziału Prawa i Administracji oraz z Biblioteki Głównej. Z początkiem roku akademickiego 2015/2016 Instytut przenosi się do nowo wybudowanego budynku, co wydatnie podniesie standard infrastruktury.

Obecna baza dydaktyczna nie wystarcza zdaniem jej użytkowników na potrzeby kierunku (sale są ciasne, ich wyposażenie pozostawia do życzenia). Planowana jest przeprowadzka. Podczas spotkania z ZO PKA studenci zasadniczo pozytywnie ocenili infrastrukturę dydaktyczną. Negatywnie ocenili liczbę i jakość projektorów multimedialnych,

sprzętu komputerowego i zasięg bezprzewodowego Internetu. Studenci nie potrafili ocenić infrastruktury miejsc odbywania praktyk.

Infrastruktura Uczelni jest dobrze przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Na Wydziale Filologicznym, studenci na wózkach inwalidzkich mogą samodzielnie dostać się do wnętrza budynku zlokalizowanego przy ul. Wita Stwosza 55 korzystając ze specjalnie w tym celu zbudowanego podjazdu. Podjazd znajdujący się wewnątrz budynku umożliwia dostanie się przez osoby niepełnosprawne do Biblioteki Humanistycznej i do barku studenckiego usytuowanego naprzeciwko biblioteki oraz do toalet i punktu ksero. Odpowiednio przystosowane toalety znajdują się na każdym piętrze budynku. Dotarcie do wyższych kondygnacji umożliwia przystosowana do przewozu osób niepełnosprawnych winda. Na drzwiach znajdują się opisy sal w języku Braille'a. Ograniczeniem dla osób niepełnosprawnych ruchowo może być wielkość sal dydaktycznych. Ścieżki komunikacyjne wewnątrz kampusu wyposażone są w maty z wypustkami ułatwiającymi poruszanie się osób niewidomych. W kampusie znajduje się także ogrodzony wybieg dla psów przewodników. Studenci mogą korzystać z pomocy dydaktycznych w formie powiększalników tekstu, czy adaptacji materiałów dydaktycznych stosowanie do niepełnosprawności (adaptacje wykonuje Biuro ds. Studentów Niepełnosprawnych wraz z Pracownią Usług Cyfryzacyjnych). Podczas spotkania z ZO PKA studenci pozytywnie ocenili przystosowanie infrastruktury na potrzeby osób niepełnosprawnych.

Zasoby biblioteczne

W 2006 roku otwarta została Biblioteka Główna UG w nowo wybudowanym gmachu znajdującym się obok budynku Wydziału Historycznego. Zawiera ona podstawowy korpus książek z zakresu humanistyki, nauk społecznych i dziedzin pokrewnych, który jest udostępniany w kilku czytelnich specjalistycznych (tysiąc miejsc) oraz wypożyczany na zewnątrz. Księgozbiór z zakresu tych dziedzin liczy ok. 230 tys. woluminów oraz 1164 tytuły czasopism naukowych. W budynku przy ulicy Wita Stwosza 55, wspólnym dla Wydziału Historycznego i Filologicznego znajduje się Biblioteka Humanistyczna, której zasób liczy 68 548 pozycji inwentarzowych. Powstała ona w wyniku scalenia istniejących uprzednio bibliotek instytutowych. W obu placówkach książki są w wolnym dostępie dla czytelników, katalogi są prowadzone w wersji elektronicznej i zachowane w kartkowej, czytelnicy mają możliwość korzystania ze stanowisk komputerowych (część z dostępem do Internetu - 19), czytników, czytnika dla osób niedowidzących, skanerów, drukarki centralnej oraz usług kserograficznych.

Studenci kierunku *filologia angielska* korzystają ze Zbiorów Biblioteki Głównej UG w jej oddziałach, a także w formie elektronicznej. Po wizycie w Bibliotece, ZO PKA stwierdził, że anglistyczne zbiory książek i czasopism znajdujące się w Bibliotece Głównej są raczej skromne, ograniczają się do podstawowych podręczników. Brakuje literatury do badań naukowych poza nielicznymi pozycjami. Jednakże fakt dostępu do międzynarodowych baz danych polepsza sytuację i gwarantuje wystarczający dostęp do źródeł z punktu widzenia dydaktyki na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia. Podczas spotkania z ZO PKA

studenci dobrze ocenili zasób zbiorów bibliotecznych. W ich ocenie jest on zasadniczo wystarczający. Pozytywnie też odnieśli się do możliwości korzystania z zasobów elektronicznych. JOURNALSBUG zapewnia dostęp do międzynarodowych naukowych baz danych (m.in. Arts and Humanities Citation Index, EICL EBSCO, EMERALD, JSTOR, Kluwer Academic Publishing, Science Direct, Springer Ling czy Wiley InterScience) oraz krajowych i zagranicznych bibliotek cyfrowych. Instytut Anglistyki i Amerykanistyki UG nie dysponuje oddzielną biblioteką, a zasoby biblioteki Wydziału Filologicznego i głównej biblioteki UG w znikomym stopniu zaspokajają potrzeby badawcze pracowników i doktorantów. Obie te grupy badaczy korzystają z kwerend bibliotecznych (m.in. w British Library, Kennedy-Institut Wolnego Uniwersytetu w Berlinie, Ośrodka Studiów Amerykańskich Uniwersytetu Warszawskiego). Do badań naukowych w przeważającej mierze wykorzystywane są księgozbiory prywatne.

W Bibliotece Głównej UG, czytelnicy niepełnosprawni ruchowo mogą samodzielnie korzystać ze zbiorów dzięki licznym udogodnieniom architektonicznym i organizacyjnym. W budynku znajdują się windy przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, pracownicy biblioteki służą informacją oraz pomocą w odnalezieniu poszukiwanych publikacji i dostarczeniu ich z wyższych pięter budynku na parter. Toalety, miejsca parkingowe, katalogi są również przyjazne dla osób niepełnosprawnych. Jest wiele udogodnień dla osób niewidomych i niedowidzących.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego⁴ ZNACZĄCO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Obecna baza materialna jest niewystarczająca pod względem powierzchni i wyposażenia; zasoby biblioteczne są skromne, ale przy wsparciu dostępu do internetowych baz danych pozwalają na realizację programu studiów i założonych efektów kształcenia. W opinii studentów infrastruktura wymaga unowocześnienia pod względem jakości i liczby sprzętu komputerowego i multimedialnego. Baza dydaktyczna Uczelni jest natomiast w pełni przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych z uwzględnieniem nowoczesnych rozwiązań w tym zakresie. Studenci mają zapewniony wystarczający dostęp do biblioteki oraz zasobów elektronicznych.

6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Rezultaty prowadzonych badań naukowych są wykorzystywane w procesie kształcenia; na kierunkach o profilu ogólnoakademickim jednostka stwarza studentom możliwość uczestnictwa w badaniach naukowych oraz zdobycia wiedzy i umiejętności przydatnych w pracy naukowo-badawczej.

Badania prowadzone przez pracowników realizujących oceniany kierunek rozwijają się w obszarach obejmujących literaturoznawstwo, językoznawstwo oraz dydaktykę języka angielskiego, w szczególności: historia i teoria teatru, współczesny dramat i teatr brytyjski, angielski romantyzm w perspektywie porównawczej, brytyjska literatura dla dzieci w wieku

XIX i XX, historia anglojęzycznej utopii i teoria gatunku, współczesna poezja i proza brytyjska i irlandzka, fonosemantyka poetycka, fonetyka i fonologia, semantyka kognitywna, teoria metafory, pragmatyka, historia języka angielskiego, współczesna angielszczyzna brytyjska w perspektywie socjolingwistycznej. Prowadzone są też różnorodne badania z zakresu historii, teorii i praktyki przekładoznawstwa oraz dydaktyki języka angielskiego. Pod względem ilościowym dorobek mieści się w normie, w wypadku niektórych pracowników jest bardzo bogaty i cieszy się uznaniem w skali krajowej.

Studenci ocenianego kierunku wykazują niską aktywność naukową. W *Raporcie samooceny* wskazano głównie aktywność naukową doktorantów. Studenci mają zapewnioną możliwość podejmowania własnych inicjatyw naukowych, ale – jak stwierdzili podczas spotkania z ZO PKA – nie są zainteresowani działalnością naukową, gdyż w ich ocenie nie przyniesie im ona większych korzyści. Największą aktywnością wykazują się studenci translatoryki, którzy uczestniczą w działalności studenckiego ruchu naukowego, np. Koła Naukowego Tłumaczeń Specjalistycznych LINGUANA i Koła Naukowego Tłumaczeń Ustnych SYMULTANA, Studenckiego Koła Naukowego „Business in English”, czy Organizacji Studencko – Doktoranckiej „Hwaet”. Mogą tam rozwijać głównie umiejętności związane z tłumaczeniem tekstów specjalistycznych, uczestniczyć w szkoleniach, kursach i spotkaniach z tłumaczami-praktykami. Forma działalności ma charakter praktyczny bardziej niż typowo naukowy.

Doktoranci aktywnie uczestniczą w działalności naukowej, prowadzą studencko-doktoranckie koło naukowe, organizują różne spotkania naukowe i literackie oraz wydają pismo *Hwaet!*, należą do komitetów organizacyjnych międzynarodowych konferencji naukowych oraz przedstawiają na nich swoje badania. Zainteresowania i badania naukowe kadry mają przełożenie na dydaktykę, w szczególności na tematykę prac dyplomowych (licencjackich i magisterskich) oraz na tematykę wykładów monograficznych a także znajdują odzwierciedlenie w działaniach doktorantów pracujących pod opieką poszczególnych promotorów.

W ramach wizytacji ocenie poddano również umiędzynarodowienie działalności badawczej pracowników ocenianego kierunku. Współpraca naukowa z innymi Uczelniami w kraju i za granicą opiera się na indywidualnych kontaktach poszczególnych nauczycieli. W ramach Programu Erasmus w latach 2010-15 na uczelnie zagraniczne wyjechało zaledwie 13 pracowników filologii angielskiej do krajów takich jak: Wielka Brytania (4), Hiszpania (3), Niemcy (2), Francja (2), Austria (1), Szwecja (1). Bardziej aktywna jest współpraca oparta na osobistych kontaktach poszczególnych pracowników. Doświadczenia i nowa wiedza zdobyta w ramach tej wymiany jest wykorzystywana w procesie dydaktycznym. Wykłady profesorów zagranicznych to rzadkie wydarzenia. W tej dziedzinie konieczne są działania naprawcze, zwłaszcza, że Władze Uczelni podkreśliły w strategii rozwoju troskę o wysoki poziom kwalifikacji absolwentów i ich dobre przygotowanie do kariery zawodowej w integrującej się Europie. Argument Władz Instytutu, iż polskie uczelnie są mało atrakcyjne dla profesorów zagranicznych nie może zwalniać od szukania skutecznych rozwiązań.

Nie odnotowano współpracy naukowo-badawczej z instytucjami pozauczelnianymi.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego⁴ ZNACZĄCO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Zainteresowania i badania naukowe kadry mają przełożenie na dydaktykę, a w szczególności na tematykę prac dyplomowych (licencjackich i magisterskich) oraz na tematykę wykładów monograficznych. Doktoranci aktywnie uczestniczą w badaniach

naukowych prowadzonych przez ich promotorów i opiekunów. Studenci mają zapewnioną możliwość uczestnictwa w badaniach i projektach naukowych, w tym poprzez działalność w ramach studenckiego ruchu naukowego. Nie wykazują jednak zainteresowania działalnością naukową. Współpraca naukowa z innymi Uczelniami w kraju i za granicą jest rozwijana; brak informacji o współpracy naukowo-badawczej z instytucjami pozauczelnianymi.

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

1)

Zasady rekrutacji określa Uchwała nr 27/13 Senatu Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 25 kwietnia 2013 roku w sprawie *warunków i trybu rekrutacji kandydatów na studia stacjonarne i niestacjonarne w Uniwersytecie Gdańskim w roku akademickim 2014/2015*. Rekrutacja ma charakter konkursowy (konkurs świadectw) i odbywa się drogą elektroniczną. Przewidziano zasady rekrutacji dla kandydatów z tzw. „starą maturą” (Uchwała Senatu UG nr 29/10) oraz laureatów i finalistów olimpiad, a także osób legitymujących się maturą międzynarodową.

Rekrutacja na studia pierwszego stopnia odbywa się w oparciu o listę rankingową na której pozycja zależy od wyników egzaminu maturalnego z przedmiotów: język angielski (mnożnik 0,6), język polski (mnożnik 0,2) oraz jeden przedmiot do wyboru spośród historii, historii sztuki, biologii, WOS, geografii, matematyki, fizyki i astronomii, chemii, urzędowego języka UE z wyjątkiem języka polskiego i angielskiego, języka rosyjskiego (mnożnik 0,2). Jeżeli kandydat zdawał egzamin na poziomie rozszerzonym, to dodatkowo mnożnik przedmiotu mnoży się razy 1,5. Rekrutacja na studia drugiego stopnia odbywa się w oparciu o listę rankingową tworzoną na podstawie wyniku testu kwalifikacyjnego z zakresu znajomości języka angielskiego. Informacje o procesie i kryteriach rekrutacji są powszechnie dostępne na stronie internetowej Uczelni.

Przyjęte zasady rekrutacji umożliwiają dobór odpowiednich kandydatów, tzn. takich, którzy posiadają wiedzę i umiejętności niezbędne do uzyskania w procesie kształcenia założonych efektów kształcenia na kierunku *filologia angielska*. Zasady te zapewniają równy dostęp do studiów, a liczba osób przyjmowanych na pierwszy rok, niezależnie od poziomu i trybu kształcenia, jest odpowiednia, biorąc pod uwagę potencjał Jednostki oraz możliwości zapewnienia odpowiedniej jakości kształcenia.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci pozytywnie ocenili kryteria rekrutacji, a także dostęp do wszelkich informacji w tym zakresie. W ich ocenie kryteria są sprawiedliwe i nie zawierają przepisów dyskryminujących jakiegokolwiek grupy osób. W ocenie studentów przyjęte kryteria rekrutacji pozwalają na przeprowadzenie właściwej selekcji kandydatów, a limit przyjęć w pełni odpowiada potencjałowi dydaktycznemu Jednostki.

2)

System oceny osiągnięć studentów regulowany jest w § 23 pkt. 1 Regulaminu studiów, który określa procentowe wymagania dla poszczególnych ocen które otrzymuje student w toku studiów, przy czym Rada Wydziału może dokonać zmian tych kryteriów. Kryteria oceny dla poszczególnych przedmiotów zawarto w sylabusach dla nich opracowanych i są one

określone bardzo szczegółowo. Ocena cząstkowa polega głównie na ocenie przygotowania studenta do zajęć, aktywności w trakcie zajęć, przygotowaniu pracy pisemnej, prezentacji czy projektu. Końcowa weryfikacja odbywa się zazwyczaj w formie pisemnego bądź ustnego zaliczenia, a także poprzez ocenę dłuższej samodzielnej pracy pisemnej. W sylabusach wskazano również składowe procentowe oceny końcowej, czyli zazwyczaj wyniku testu końcowego i oceny z weryfikacji cząstkowej. Analiza prac etapowych pokazała, że zawierają one często zadania o charakterze problemowym, koncentrując się nie tylko na ocenie zdobytej wiedzy, ale także umiejętności i kompetencji społecznych, o czym świadczą załączone do nich raporty odnoszące poszczególne zadania do wszystkich kategorii efektów kształcenia. Taki, a nie inny dobór sposobów weryfikacji efektów kształcenia powoduje, że studenci muszą koncentrować się nie tylko na ostatecznym zaliczeniu czy też egzaminie, ale również na systematycznym przygotowaniu się do zajęć i aktywnym w nich uczestniczeniu, a także kreatywnym w nie zaangażowaniem. Trzeba również zauważyć, że informacje zawarte w sylabusach dla poszczególnych przedmiotów są bardzo szczegółowe, a opis treści kształcenia czy wykazy niezbędnej literatury, w tym literatury uzupełniającej, pozwalają studentom na samodzielną pracę, stymulując postawy i zachowania o charakterze autonomicznym. Wszystko to skutkuje naciskiem na proces uczenia się, a nie tylko na jego finalny produkt. Nakład pracy i czasu niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia – ogólnych, specyficznych i szczegółowych został określony prawidłowo.

Przyjęty system oceny można ocenić za przejrzysty i obiektywny, gdyż nie przewiduje dyskryminacji żadnej grupy studentów. Zasady oceny sformułowano w sposób zrozumiały. Studenci są zapoznawani z warunkami zaliczenia przedmiotu na pierwszych zajęciach. Przyjęty system oceny uwzględnia weryfikację efektów kształcenia z zakresu wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych i w ocenie studentów odnosi się do wszystkich zakładanych efektów kształcenia. Podczas spotkania z ZO PKA studenci określili zasady oceny jako sprawiedliwe i jednakowe wobec wszystkich studentów. Stwierdzili, że nauczyciele akademicki przestrzegają zadeklarowanych metod i kryteriów oceny, a pytania egzaminacyjne odnoszą się do realizowanych treści przedmiotowych. W ramach ankiety oceniającej zajęcia dydaktyczne (nauczyciela akademickiego), studenci mogą wyrazić swoje opinie dotyczące zasad oceny: odpowiadając na pytanie, czy nauczyciel akademicki określił zasady zaliczenia na pierwszych zajęciach oraz czy zakres i forma zaliczenia były zgodne z treściami kształcenia.

3)

Program kształcenia na kierunku *filologia angielska* jest typowy dla programów studiów filologicznych, również tych realizowanych w innych jednostkach w Polsce oraz w innych krajach, co powinno przyczynić się do krajowej i międzynarodowej mobilności studentów. W ramach programu *Erasmus* podpisano umowy z wieloma uczelniami partnerskimi (z Niemiec, Austrii, Wielkiej Brytanii, Hiszpanii i Francji), ale liczby osób wyjeżdżających czy też przyjeżdżających nie są imponujące. W latach 2010-2015 z możliwości wyjazdu tego typu skorzystało 41 studentów kierunku, a przyjechały ogółem 23 osoby. Ogólnie rzecz biorąc, studenci ocenianego kierunku w niewielkim stopniu korzystają z programu Erasmus (w roku 2012/2013 – 12 studentów wyjeżdżających i 5 przyjeżdżających, w roku 2013/2014 3 studentów wyjeżdżających i 3 przyjeżdżających, w roku 2014/2015 5 studentów wyjeżdżających i 1 przyjeżdżających). Zauważalna jest tendencja spadkowa zainteresowania studentów. Studenci jako niski poziom zainteresowania wyjazdami wskazali kwestie

finansowe, niechęć do dłuższego rozstania z rodziną i znajomymi oraz niezbyt bogaty katalog ofert wyjazdów dla ich kierunku.

Kluczowe znaczenie dla mobilności studentów ma system ECTS. Zasady dotyczące punktacji ECTS określa § 24 i § 25 Regulaminu studiów oraz regulacje Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania Jakości. Podczas spotkania z ZO PKA studenci wykazali podstawową wiedzę na temat punktów ECTS i korzyści z nich wynikających – kojarząc je głównie z programami mobilności międzynarodowej, stąd ocena prawidłowości oszacowania punktów ECTS w opinii studentów była niemożliwa. Zgodnie z Regulaminem studiów studenci mogą mieć uznane efekty kształcenia i punkty ECTS zdobyte w innych jednostkach. W opinii studentów, których znajomi uczestniczyli w programach wymiany Jednostka wspiera studentów w zakresie uznawalności punktów ECTS i efektów kształcenia. Informacje o programach mobilności są ogólnodostępne – na stronie internetowej jak również w gablotach informacyjnych. Studenci wiedzieli o prowadzonej w tym zakresie kampanii informacyjnej. O udziale w programie Erasmus decyduje postępowanie rekrutacyjne, w zakres którego wchodzi ocena motywacji studenta do wyjazdu, jak również znajomość języka obcego. Studenci stosowane kryteria ocenili jako sprawiedliwe. W związku ze specyfiką kierunku prawie wszystkie zajęcia są prowadzone w języku obcym.

Jednym z obszarów praktycznego korzystania z doświadczeń międzynarodowych jest organizowanie i prowadzenie praktyk zagranicznych. Pracownicy Katedry Translatoryki przekazują studentom informacje na temat ofert praktyk i staży zagranicznych. Studenci mają także okazję poznać tajniki pracy tłumacza i porozmawiać na temat możliwości zdobycia doświadczenia międzynarodowego podczas spotkań i konferencji z udziałem gości reprezentujących instytucje europejskie. Są one organizowane przez Katedrę Translatoryki. Biorąc pod uwagę dynamicznie zmieniający się rynek usług tłumaczeniowych, doświadczenie zdobyte podczas pracy w firmach zagranicznych i organizacjach międzynarodowych znacznie wpływa na wzrost kompetencji zawodowych i społecznych przyszłych tłumaczy. Praktyka zagraniczna stanowi także znakomitą możliwość dla studentów sprawdzenia swoich umiejętności zdobytych podczas studiów na gdańskiej Translatoryce.

Dotychczas studenci translatoryki zdobywali doświadczenie podczas staży w takich instytucjach jak Europejski Bank Centralny (Frankfurt nad Menem) i Biuro Regionalne Województwa Pomorskiego w Brukseli oraz w Przedstawicielstwie Komisji Europejskiej w Polsce (Warszawa), gdzie do ich zadań należało m.in. tłumaczenie materiałów Komisji Europejskiej, gier edukacyjnych EBC oraz tekstów dotyczących Eurosystemu. Studenci odbywali także praktykę w firmach z Wielkiej Brytanii. Przykładem mogą być takie podmioty jak Potenza UK Ltd (Londyn), Environmental Essentials Ltd (Newcastle-under-Lyme) i OFF-Press (Londyn). Do zadań studentów, którzy zrealizowali praktykę w wymienionych firmach brytyjskich należało (w zależności od profilu firmy) m.in. tłumaczenie tekstów marketingowych, strony internetowej i materiałów kursowych oraz wykonanie tłumaczeń literackich. Obecnie jedna ze studentek translatoryki przebywa na praktyce w firmie Zante Magic Tours na wyspie Zakynthos (według złożonych dokumentów praktyka trwa od 1 czerwca do 30 września 2015). Również krajowe praktyki są realizowane w firmach i koncernach międzynarodowych (np. Mars Society Polska). One także wpływają na wzrost kompetencji zawodowych i społecznych podobnych do tych możliwych do zdobycia podczas praktyki za granicą. Katedra Translatoryki współpracowała też w ramach sieci międzynarodowych, których zadaniem było m.in. zwiększenie konkurencyjności oferowanego kształcenia i dostosowania go do uwarunkowań rynkowych (np. sieć Optimale, Elia Exchange). Katedra Translatoryki zgłosiła się także do Europejskiego Programu

Studenckich Praktyk Zawodowych (The European Graduate Placement Scheme - EGPS), który umożliwia aktywne uczestnictwo studentów translatoryki na międzynarodowym rynku usług translatorycznych poprzez dostęp do ofert praktyk zagranicznych i rozwijanie umiejętności związanych z wykonywaniem tłumaczeń i korekt, zarządzaniem projektami, wykonywaniem edycji i redakcji tekstów. Celem EGPS jest stworzenie europejskiego modelu praktyk zawodowych dla tłumaczy oraz modelu kształcenia translatorycznego na uczelniach europejskich. EGPS jest programem finansowym z Lifelong Learning Programme.

Na pozytywną ocenę zasługuje opisana wyżej organizacja praktyk zagranicznych, która wychodzi naprzeciw potrzebom rynku, natomiast wyraźna tendencja spadkowa w korzystaniu przez studentów z Programu Erasmus wymaga weryfikacji działalności związanej z tym programem.

4)

Opieka dydaktyczna

Studenci mają zapewnioną opiekę dydaktyczną nauczycieli akademickich podczas konsultacji. Informacje o terminie i miejscu konsultacji są dostępne za stronie internetowej. Dodatkowo studenci mogą kontaktować się z nauczycielami drogą elektroniczną. Podczas spotkania z ZO PKA studenci pozytywnie ocenili dostępność nauczycieli akademickich, ze szczególnym uwzględnieniem kontaktu elektronicznego, a także pomocy w omówieniu treści problematycznych przed egzaminem. Podkreślili również otwartość nauczycieli na inicjatywy studenckie. W ramach prowadzonych zajęć wykładowcy udostępniają studentom materiały dydaktyczne z zakresu treści obowiązkowych, jak również treści dodatkowych. Studenci pozytywnie ocenili przydatność tych materiałów.

Studenci mają zapewnioną indywidualizację ścieżki kształcenia poprzez możliwość studiowania według Indywidualnego Planu Studiów (§ 34 Regulaminu studiów – dedykowany studentom niepełnosprawnym, znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej lub studiującym minimum dwa kierunki) lub Indywidualnego Programu Kształcenia (§ 35 Regulaminu studiów – przewidziane dla studentów wybitnie uzdolnionych). Dodatkowo studenci mogą korzystać z programu tutoringu mającego na celu indywidualne rozwijanie zainteresowań studenta pod opieką tutora. W ramach programu kształcenia przewidziany jest wybór specjalności, wykładów fakultatywnych i przedmiotów do wyboru. Podczas spotkania z ZO PKA studenci wykazali wiedzę na temat dostępnych form indywidualizacji i ocenili pozytywnie ich dostępność oraz sposób ich otrzymywania, czy też wyboru.

Informacje związane z poszczególnymi przedmiotami znajdują się w sylabusach do których dostęp jest zapewniony poprzez portal studenta. W sylabusie znajdują się niezbędne dla studentów informacje, np. cele i efekty kształcenia, treści kształcenia, wymiar godzinowy, ECTS, forma i warunki zaliczenia, osoby prowadzące przedmiot, wykaz literatury, form i metod dydaktycznych. Podczas spotkania ZO PKA studenci wskazali, iż wiedzą, gdzie umieszczony jest sylabus, jednak w zdecydowanej większości nie korzystają z informacji tam zawartych, gdyż jak przyznali nie odczuwają takiej potrzeby. Nieliczne osoby korzystające z sylabusów wskazały, iż w ich ocenie zawarte w nim informacje są kompletne i przydatne w toku studiów.

Kształcenie na studiach stacjonarnych odbywa się od poniedziałku do piątku, natomiast na studiach niestacjonarnych podczas zjazdów weekendowych. Studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO PKA pozytywnie ocenili organizację roku akademickiego,

sesji, a także tygodniowe plany zajęć. Informacje związane z organizacją roku akademickiego wraz z planami zajęć są ogólnodostępne na stronie internetowej.

Za obsługę administracyjną odpowiedzialny jest dziekanat. W ocenie studentów zakres godzin jego urzędowania odpowiada potrzebom studentów – w tym studentów studiów niestacjonarnych. Studenci pozytywnie ocenili kompetentność obsługi oraz rzetelność uzyskiwanych informacji.

Informacje związane z tokiem kształcenia znajdują się na stronie internetowej Wydziału, w portalu studenta, a także w gablotach informacyjnych. W opinii studentów zakres dostępnych informacji jest wystarczający i są one na bieżąco aktualizowane.

Zgodnie z § 6 pkt. 3 *Regulaminu studiów* powoływany jest opiekun roku, który ma za zadanie wspierać studentów, np. w rozwiązywaniu problemów, załatwianiu spraw związanych z tokiem studiów. Dodatkowo każdy rocznik powołuje spośród studentów starostę roku, który ma za zadanie bezpośrednio reprezentować interesy studentów przed nauczycielami, Władzami i administracją. Studenci wskazali, iż w ich opinii instytucja opiekuna roku jest zbędna, gdyż większość spraw mogą załatwić samodzielnie, czy za pośrednictwem starosty – szczególnie mając na uwadze dobry kontakt z Prodziekanami.

W Jednostce nie funkcjonuje formalny system rozpatrywania skarg i wniosków studentów (w tym zgłaszania zapotrzebowania na zasoby biblioteczne). Podczas spotkania ZO PKA studenci wskazali jednak, iż bardzo dobra współpraca z Władzami Wydziału (zwłaszcza z Prodziekanem ds. Studenckich oraz Prodziekanem ds. Kształcenia), a także pracownikami poszczególnych katedr, pozwala na bieżące rozwiązywanie pojawiających się sytuacji konfliktowych. Również w sposób nieformalny studenci mogą zgłaszać zapotrzebowanie dotyczące zasobów bibliotecznych, zwłaszcza w bibliotece wydziałowej. Przyjęte rozwiązania studenci ocenili jako skuteczne.

Studenci niepełnosprawni mogą liczyć na wsparcie w ramach funduszu pomocy materialnej, a także na pomoc Biura ds. Osób Niepełnosprawnych. Zgodnie z § 4 pkt. *Regulaminu studiów* „Dziekan jest upoważniony do takiego stosowania *Regulaminu*, aby bez naruszania jego zasad umożliwić osobie niepełnosprawnej wypełnianie obowiązków studenckich, stosownie do jej sprawności psychofizycznych”. Studenci mogą korzystać z pomocy dydaktycznych przeznaczonych dla studentów niepełnosprawnych (np. powiększalniki tekstu), czy pozostałej infrastruktury Uczelni. Ponadto Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych pomaga w adaptacji materiałów dydaktycznych na potrzeby studentów niepełnosprawnych. W ramach obsługi bibliotecznej studenci niepełnosprawni mogą prolongować wypożyczenia na dłuższy okres czasu bez obawy o naliczanie dodatkowych opłat, a także mają możliwość oddawania książek w dowolnej filii biblioteki.

Opieka naukowa

Proces dyplomowania reguluje rozdział 5 (Prace i egzaminy dyplomowe) *Regulaminu Studiów*. Obejmuje on procedury związane przygotowaniem pracy dyplomowej, jak również przystąpieniem do egzaminu dyplomowego. Promotorem pracy magisterskiej jest osoba posiadająca tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego, natomiast pracy licencjackiej osoba posiadająca co najmniej stopień naukowy doktora. Studenci wybierają promotora spośród listy dostępnych w danym roku nauczycieli. Podczas spotkania z ZO PKA studenci pozytywnie ocenili możliwość indywidualnego ustalenia tematu pracy dyplomowej i wyboru promotora. Wskazali jednak ograniczenia w wyborze promotorów związanych ze ścieżką specjalnościową (np. na specjalności nauczycielskiej w

roku akademickim 2014/2015 nie było promotorów związanych z dydaktyką i nauczaniem praktycznym). Studenci w większości są usatysfakcjonowani przebiegiem współpracy z promotorem, w tym organizacją seminariów dyplomowych. W ich ocenie zakres prowadzonych prac dyplomowych jest spójny ze specyfiką kierunku.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 26/R/13 Rektora UG z dnia 15 lutego 2013 roku w sprawie *postępowania z pracami dyplomowymi studentów Uniwersytetu Gdańskiego* oraz Zarządzeniem nr 1/F010/2014 Dziekana Wydziału Filologicznego z dnia 06 marca 2014 roku *Regulamin sprawdzania prac dyplomowych programem antyplagiatowym na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Gdańskiego* wszystkie prace dyplomowe poddawane są sprawdzeniu programem antyplagiatowym. Studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO PKA wykazali małą wiedzę na ten temat.

W ramach studenckiego ruchu naukowego studenci mają możliwość działania w istniejących na Wydziale kołach naukowych, jak również mogą rejestrować własne koła. Studenci ocenianego kierunku działają głównie w ramach Koła Naukowego Tłumaczeń Specjalistycznych LINGUANA, Koła Naukowego Tłumaczeń Ustnych SYMULTANA, Studenckiego Koła Naukowego „Business in English”, czy Organizacji Studencko – Doktoranckiej „Hwaet”. Koła nie mają stałego finansowania, ale mogą korzystać z finansowania celowego od Prorektora ds. studenckich, czy też od samorządu studenckiego. Członkowie kół naukowych uznali wielkość finansowania za niewystarczającą, jednak wskazali, iż wynika ona głównie z sytuacji finansowej UG.

W ramach prowadzonych inicjatyw naukowych studenci mogą korzystać z infrastruktury Jednostki. Zakres opieki naukowej został przez studentów oceniony pozytywnie.

Opieka materialna

Zasady korzystania z pomocy materialnej określa *Regulamin przyznawania pomocy materialnej Studentom Uniwersytetu Gdańskiego*. Studenci mają możliwość ubiegania się o wszystkie świadczenia wymienione art. 173 ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*. Przyznawaniem świadczeń o charakterze socjalnym zajmuje się Wydziałowa Komisja Stypendialna (jako organ pierwszej instancji) i Odwoławcza Komisja Stypendialna (jako organ odwoławczy). W składzie obu komisji większość stanowią reprezentanci studentów zgodnie z art. 177 ust. Ustawy. Decyzje komisji wydawane są z zachowaniem przepisów określonych w art. 107 Kpa.

Wątpliwości budzi procedura przyznawania stypendium rektora dla najlepszych studentów przez Wydziałową Komisję Stypendialną (zgodnie z § 2 pkt. 1 Regulaminu), powoływaną przez Dziekana (§ 2 pkt. 2 Regulaminu). Art. 175 ust. 2 ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym* określa, iż stypendium rektora przyznawane jest przez rektora na wniosek studenta. Ustawa w art. 175 ust. 4 przewiduje, iż „kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej lub rektor przekazują uprawnienia w zakresie przyznawania stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych, zapomogi oraz stypendium rektora dla najlepszych studentów odpowiednio komisji stypendialnej lub odwoławczej komisji stypendialnej”. Konkludując do kompetencji Rektora należy wydawanie decyzji w sprawach stypendium Rektora dla najlepszych studentów, a na wniosek samorządu studenckiego może on przekazać uprawnienia w tym zakresie Odwoławczej Komisji Stypendialnej. Dodatkowo art. 174 ust. 3 ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym* przewiduje, iż środkiem odwoławczym od decyzji w przypadku stypendium Rektora dla najlepszych studentów jest złożenie przez studenta wniosku

o ponowne rozpatrzenie sprawy, a według Regulaminu (§ 2 pkt. 7) dla wszystkich form pomocy materialnej przewidziano postępowanie dwuinstancyjne. Zaleca się dostosowanie przepisów regulujących przyznawanie pomocy materialnej – we wskazanym zakresie – do zapisów ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci pozytywnie ocenili kwestie związane z przyznawaniem pomocy materialnej w tym kwoty stypendiów i terminowość wypłat. Regulamin ocenili jako przejrzysty. Studenci mają także zapewniony powszechny dostęp do informacji w tym zakresie. Podczas spotkania ZO PKA z samorządem studenckim obecni byli członkowie Wydziałowej Komisji Stypendialnej, którzy pozytywnie odnieśli się do prac komisji – w ich ocenie podejmowanie decyzji opiera się na zasadach demokratycznych i w pełni odpowiada potrzebom studentów.

Studenci mają zapewnioną bazę lokalową w 10 domach studenckich, w tym 3 zlokalizowanych w Sopocie. Kwestię przyznawania miejsc w domach studenckich reguluje Zarządzenie Kanclerza UG nr 7/K/13 z 09.09.2013 w sprawie *zmiany zarządzenia Kanclerza UG nr 19/K/12 z dnia 04.09.2012 w sprawie przyznawania i korzystania z miejsc w domach studenckich Uniwersytetu Gdańskiego*. Studenci ocenili liczbę dostępnych miejsc jako adekwatną do potrzeb studentów. Stosunek opłaty i jakości zakwaterowania w DS studenci określili za proporcjonalny.

W obrębie kampusu Uczelni jak i domów studenckich znajduje się infrastruktura niezbędna do potrzeb studentów (bary, stołówki, punkty ksero).

Opieka wspierająca rozwój społeczny, kulturalny i zawodowy

Samorząd studencki działa na szczeblu ogólnouczelnianym jako Parlament Studentów UG, a na szczeblu wydziałowym jako Rada Samorządu Studentów Wydziału Filologicznego. Samorząd wydziałowy nie posiada stałego budżetu – tylko środki celowe na konkretne inicjatywy. W opinii członków samorządu taki sposób finansowania jest wystarczający. Negatywnie należy ocenić brak pomieszczenia przeznaczonego na działalność samorządu wydziałowego, ponieważ taki stan rzeczy w znacznym stopniu utrudnia jego prawidłowe funkcjonowanie. Samorząd może jednak korzystać z pomieszczeń i sprzętu biurowego Wydziału. Według informacji uzyskanych od przedstawicieli samorządu, w tym udostępnionej dokumentacji, podejmuje on szereg działań związanych z życiem kulturalno-społecznym studentów (np. akcja Krwiecień, pokazy filmów, spotkania z ich twórcami, organizacja Neptunaliów) oraz bierze on udział np. w pracach związanych ze zmianą Regulaminu studiów. Studenci obecni podczas spotkania z ZO PKA posiadali małą wiedzę na temat funkcjonowania samorządu studenckiego. W ich opinii brakuje bezpośredniego kontaktu z przedstawicielami samorządu oraz szerszego dostępu do informacji na temat jego działalności.

W Uczelni działa Biuro Karier, które oferuje studentom pomoc we wchodzeniu na rynek pracy już w trakcie studiów oraz pomoc związaną w kwestii organizacji praktyk, czy staży studenckich. Biuro zamieszcza na swojej stronie internetowej propozycje pracy dla studentów. Prowadzi także inne inicjatywy, jak np. wirtualne targi pracy, pomoc w tworzeniu dokumentów aplikacyjnych. W celu szerszego dotarcia do studentów wprowadzono pilotażowo projekt ambasadorski Biura Karier, który ma na celu aktywizację studentów wydziałów w prace biura która ma przybliżyć podejmowane inicjatywy środowisku studenckiemu. Studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO PKA wysoko ocenili dostępność pracowników biura, oferty pracy i inne formy jego działalności. W ramach Uczelni działa także Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości, który pomaga studentom w otwarciu własnej

działalności gospodarczej. Studenci posiadali jednak znikomą wiedzę na temat funkcjonowania tej jednostki.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci wyrazili ogólne zadowolenie z oferowanych form wsparcia materialnego, naukowego i dydaktycznego. Do pozytywnych stron kształcenia zaliczyli dostępność kadry akademickiej, program tutoringu i wysoki poziom prowadzenia przedmiotów związanych z tłumaczeniem specjalistycznym. Do negatywnych aspektów zaliczyli infrastrukturę Wydziału (stary budynek) oraz jakość produktów w bufecie.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego⁴ W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Kryteria rekrutacyjne zapewniają dobór kandydatów, którzy posiadają wiedzę i umiejętności, umożliwiające im osiągnięcie efektów kształcenia określonych dla kierunku *filologia angielska*. Kryteria te są przejrzyste, sprawiedliwe i nie zawierają przepisów dyskryminujących. Informacje o procesie rekrutacji są powszechnie dostępne.**
- 2) System oceny osiągnięć studentów jest skupiony na procesie uczenia się i sprzyja jego rozwojowi. Kryteria oceny są przejrzyste, sprawiedliwe i jasno sformułowane. Sprzyjają obiektywizmowi w formułowaniu ocen. Zasady oceniania są ogólnodostępne dla studentów.**
- 3) Program i organizacja kształcenia sprzyja mobilności krajowej i zagranicznej. Studenci posiadają wiedzę na temat ofert wymiany, ale są w małym stopniu zainteresowani udziałem w nich.**
- 4) Studenci mają zapewnioną właściwą opiekę dydaktyczną, materialną, naukową, która sprzyja rozwojowi społecznemu, naukowemu i zawodowemu studentów. Zapewniona opieka pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.**

8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

1)

System Zapewnienia Jakości został wprowadzony w Uczelni Uchwałą Nr 76/09 Senatu Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 26 listopada 2009 r. w sprawie wprowadzenia Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia .

Kolejno zmiany w kwestiach dotyczących uczelnianego wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, wprowadzono Zarządzeniem Rektora Uniwersytetu Gdańskiego: Nr 48/R/10 z dnia 31 maja 2010 r. w sprawie zasad funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK) na Uniwersytecie Gdańskim oraz Nr 25/R/13 z dnia 15 lutego 2013 r. w sprawie zmiany zarządzenia nr 49/R/10 Rektora UG w sprawie składu Uczelnianego i Wydziałowych Zespołów do spraw Zapewniania Jakości Kształcenia oraz zakresu powierzanych im zadań.

Na poziomie Uczelni opracowany został dokument pt. „Informacja o przebiegu działań dotyczących jakości kształcenia w Uniwersytecie Gdańskim w roku 2013/2014.” Dokument ten zawiera informacje, które dotyczą jakości kształcenia na poziomie ogólnouczelnianym, działania realizowane przez jednostki Uczelniane oraz plany działań na rzecz jakości kształcenia.

Na poziomie Wydziału Filologicznego funkcjonuje Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. Jego obecny kształt jest przedstawiony w Zarządzeniu Dziekana Nr

1/F010/2015 z dnia 04 maja 2015 r. w sprawie zmiany składu Wydziałowego Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Na poziomie Wydziału funkcjonują organy dbające o prawidłowe działania Systemu Jakości Kształcenia: Dziekan Wydziału Filologicznego, Rada Wydziału Filologicznego, Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia oraz Rada Programowa. Zadania powyższych organów zostały określone w dokumencie pt. „Opis procedur i kompetencji poszczególnych organów wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia.”

Do narzędzi przewidzianych do realizacji celów i zadań WSZJK należą:

- gromadzenie i analizowanie informacji związanych weryfikacją efektów kształcenia – Zarządzenie nr 2/F010/2015 Dziekana Wydziału Filologicznego z dnia 4 maja 2015 roku w sprawie gromadzenia i przechowywania dokumentacji potwierdzającej osiągnięcie założonych efektów kształcenia,
- ocena i weryfikacja efektów kształcenia poprzez badanie jakości prac dyplomowych oraz obowiązek sprawdzenia ich programem antyplagiatowym - Zarządzenie nr 1/F010/2013 Dziekana Wydziału Filologicznego z dnia 17 kwietnia 2013 roku w sprawie sprawdzania prac dyplomowych programem antyplagiatowym,
- proces ankietyzacji mający na celu anonimowe badanie opinii wśród pracowników i studentów na temat poszczególnych etapów procesu kształcenia,
- ocena działalności dydaktycznej nauczycieli akademickich, ocena pracowników naukowo-dydaktycznych i hospitacje zajęć dydaktycznych, oraz
- badania wśród absolwentów Wydziału prowadzone są przy pomocy ankiet (wzór ankiety określono w załączniku nr 1 Zarządzenia Nr 6/R/15 Rektora Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 20 stycznia 2015 r. w sprawie badania losów zawodowych absolwentów Uniwersytetu Gdańskiego). Badaniem powyższym zajmuje się Biuro Karier zgodnie z § 31 Regulaminu Organizacyjnego Administracji UG.

Ponadto do narzędzi, za pomocą których dokumentowane są działania na rzecz zapewniania jakości kształcenia są sprawozdania i protokoły, które sporządza się zgodnie z harmonogramem i procedurami wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia.

Podczas wizytacji przedstawiono dokumentację dotyczącą działań projakościowych realizowanych w ramach wizytowanego kierunku (Procedura weryfikacji efektów kształcenia na Wydziale Filologicznym, Sprawozdanie z oceny własnej za rok akademicki 2013/2014 na Wydziale Filologicznym dla Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia – zatwierdzone na posiedzeniu Rady Wydziału Filologicznego w dniu 6 listopada 2014 r.).

Zalecane jest podjęcie działań zmierzających do poniesienia stanu wiedzy na temat systemu zapewniania jakości kształcenia – zwłaszcza w zakresie anonimowości ankiet studenckich.

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia na wizytowanym kierunku działa na poziomie wydziałowym. Dziekan powołuje Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia (WZZJK), na którego czele stoi Prodziekan ds. kształcenia. W jego skład wchodzi przedstawiciele pracowników naukowo-dydaktycznych z kilku jednostek wydziału, przedstawiciel administracji wydziału oraz Samorządu Studentów. Organem oceniającym działalność WZZJK jest Rada Wydziału, która zatwierdza doroczny *Raport z oceny własnej Wydziału Filologicznego*.

Do zadań WZZJK należy:

- opracowanie procedur związanych z zapewnianiem jakości kształcenia;
- koordynowanie działalności rad programowych, związanych z zapewnianiem jakości kształcenia (m.in. ocena propozycji nowych kierunków i modyfikacji już istniejących, przedstawianych Zespołowi do konsultacji przez rady programowe jednostek);
- przygotowanie harmonogramu i analiza ankiet studenckich oceniających zajęcia prowadzone na Wydziale Filologicznym;
- opracowanie rocznego Raportu z oceny własnej Wydziału Filologicznego dla Rady Wydziału i Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia.

Na szczeblu Instytutu ogólny nadzór nad prawidłowym działaniem Systemu Jakości Kształcenia sprawuje dyrektor Instytutu Anglistyki i Amerykanistyki. Dyrektor Instytutu powołuje Radę Programową Filologii Angielskiej. W jej skład wchodzi troje samodzielnych pracowników. Rada Programowa przedstawia efekty swej pracy Radzie Instytutu.

Do zadań Rady Programowej Filologii Angielskiej należy:

- analiza istniejących programów studiów pod kątem ich atrakcyjności i dostosowania do nowych uregulowań prawnych;
- opracowanie nowych programów lub modyfikacja już istniejących (np. przez wprowadzenie nowych specjalności; zmiany zajęć dydaktycznych oraz treści kształcenia – w zgodzie z obowiązującymi przepisami);
- opracowanie opisu efektów kształcenia oraz analizę sposobów ich weryfikacji;
- analiza prawidłowości przypisania liczby punktów ECTS poszczególnym przedmiotom;
- monitorowanie przyporządkowania poszczególnym przedmiotom/modułom odpowiednich typów zajęć i metod kształcenia, form oceniania oraz formy prac zaliczeniowych.

Wyniki prac Rady Programowej podlegają zaopiniowaniu przez Radę Instytutu Anglistyki i Amerykanistyki i Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. Projekty nowych programów oraz zmian, które zostały opracowane przez Radę Programową (i zaopiniowane przez WZZJK) są zgłaszane w formie wniosków do Rady Wydziału, która jest w tej kwestii organem uchwałodawczym.

Można uznać, że struktura zarządzania Instytutem oraz WZZJK są przejrzyste, a przedstawiona dokumentacja wskazuje, że wymienione wyżej działania dokonywane są systematycznie. Zastrzeżenia budzi jednak brak przedstawicieli niektórych grup interesariuszy w Radzie Programowej. Wszelkie inicjatywy są konsultowane na poziomie WZZJK i procedowane na posiedzeniach Rady Wydziału, po czym akceptowane na poziomie Senackiej Komisji ds. Kształcenia i przekazywane Senatowi UG. Taka struktura tworzy uporządkowany system. Udostępniono roczne sprawozdanie za rok 2013/2014 z oceny własnej działań w kierunku zapewniania jakości kształcenia, który to dokument podsumowuje rezultaty działań, a w szczególności utworzenie nowych kierunków na wydziale, analizę ankiet, sprawozdanie z wdrożenia systemu antyplagiatowego dla prac dyplomowych, sprawozdanie z hospitacji. Zwrócono też w tym dokumencie uwagę na słabe punkty kształcenia, zdiagnozowane podczas ankietyzacji studentów i w związku z tym sformułowano rekomendacje działań naprawczych, których efektywność w chwili obecnej

trudno ocenić. Można natomiast potwierdzić poszukiwanie nowych rozwiązań i procedur zmierzających do uzyskania lepszych efektów kształcenia. Istniejący system to umożliwia.

Na pochwałę zasługują działania niektórych nauczycieli polegające na bardzo szczegółowej (i utrwalonej w dokumentacji prac etapowych) interakcji ze studentami dotyczącej korekty prac pisemnych, wraz z komentarzami oraz tzw. tutoring rozwijany w ramach projektu badawczego kierowanego przez jedną z adiunktów. Uznaniem studentów cieszy się też dbałość o kulturę jakości kształcenia na specjalności translatorycznej. Widoczne jest wychodzenie naprzeciw oczekiwaniom studentów oraz zaangażowanie niektórych pracowników w indywidualizację opieki merytorycznej nad pracą poszczególnych studentów.

Największym mankamentem, na który zwrócili uwagę studenci w swoich ankietach jest to, że oceniane zajęcia nie poszerzają znacząco ich wiedzy (25%). WZZJK rekomendował Radzie Wydziału działania zmierzające do podniesienia jakości kształcenia na Wydziale. Wnioski zostały zaakceptowane przez Radę Wydziału (co znalazło swoje odbicie w przyjętym harmonogramie weryfikacji efektów kształcenia).

Prezentowano 17 protokołów z posiedzeń Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia od roku akademickiego 2012/2013. Posiedzenia odbywają się średnio 3 razy w semestrze. Analiza protokołów wykazała, że system funkcjonuje oraz że zespół podejmuje różne działania mające na celu weryfikowanie istniejących programów pod względem treści kształcenia i ich zgodności z oczekiwaniami studentów i tzw. rynku edukacyjnego. Działania te dotyczą przede wszystkim wprowadzania nowych kierunków i specjalizacji studiów a także ustaleń związanych z ankietyzacją, oceną pracowników, wprowadzeniem większej dyscypliny co do zarządzania czasem zajęć, odrabianiem odwołanych zajęć, wyznaczaniem zastępstw, procedur związanych z kontrolą antyplagiatową. Z dokumentów udostępnionych podczas wizytacji wynika, że systematyczne przeglądy istniejących programów nauczania, połączone z analizą innych danych (m. in. ankiet studenckich, rozmów prowadzonych przez dyrekcje jednostek z przedstawicielami studentów poszczególnych kierunków oraz wyników rekrutacji) zaowocowały nie tylko zmianami w istniejących programach nauczania, ale także wymusiły utworzenie nowych kierunków studiów i specjalności.

Wprowadza się też nowe metody opisu systemu jakości kształcenia i ujednolici procesy weryfikacyjne na całym UG.

Coroczne przeglądy i analiza programów nauczania należą do zadań Rady Programowej, a ich efektem są wnioski kierowane do Rady Wydziału Filologicznego o korektę programów nauczania. Rada Programowa kierunku przy współudziale koordynatorów poszczególnych przedmiotów, przygotowała tabelę walidacyjną zawierającą opis weryfikacji wszystkich efektów kształcenia dla poszczególnych przedmiotów.

Zarządzenie Rektora UG nr 98/R/14 z dnia 23 października 2014 roku w sprawie wzoru opisu przedmiotu (sylabusu) obowiązującego w Uniwersytecie Gdańskim, wprowadziło dodatkową rubrykę, w którą są wpisywane sposoby weryfikacji efektów kształcenia. Ten nowy element karty przedmiotu uprości sposób opisywania walidacji. Nowy wzór obowiązuje dla nowych przedmiotów i kierunków studiów od roku akademickiego 2015/2016.

Innym instrumentem dbałości o funkcjonowanie Systemu Jakości Kształcenia na Uniwersytecie Gdańskim jest ujednolicenie sposobów weryfikacji efektów kształcenia. Prace

nad ostateczną wersją dokumentu, która ma być podstawą zarządzenia Rektora UG zbliżając się do końca. W związku z tym WZZJK przygotował już projekt harmonogramu weryfikacji efektów kształcenia, który po ogłoszeniu zarządzenia Rektora UG, stanie się podstawą zarządzenia Dziekana Wydziału Filologicznego .

Istotnym elementem weryfikacji jakości kształcenia na Wydziale Filologicznym są ankiety oceniające zajęcia dydaktyczne. Ankietyzacja odbywa się na podstawie harmonogramu opracowanego na początku roku akademickiego przez Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia i polega na wypełnianiu ankiet on-line przez studentów, prowadzących zajęcia i doktorantów. Podstawę prawną badań ankietowych studentów oceniających zajęcia i sposób ich prowadzenia stanowi Zarządzenie Rektora Uniwersytetu Gdańskiego nr 48/R/10 z dnia 31 maja 2010 r. w sprawie zasad funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia na Uniwersytecie Gdańskim, a ZO PKA przedstawiony został regulamin tego typu ankietowania, który reguluje między innymi sposoby opracowywania i wykorzystywania wyników ankiet. Analiza udostępnionego ZO PKA formularza ankiety studenckiej pokazuje, że ma ona wszechstronny charakter, pozwalając na ocenę zajęć prowadzącego, a także organizacji procesu kształcenia. Jest to więc istotny element mający na celu zapewnienie realizacji założonych efektów kształcenia, choć podczas spotkania ZO PKA z pracownikami ocenianego kierunku, pojawiło się bardzo wiele negatywnych uwag na temat ankiet studenckich. Część z nich wynikała z negatywnego nastawienia do tego rodzaju oceny, ale część odnosiła się do faktu, że zwrotność tych ankiet jest bardzo niska, co może negatywnie rzutować na rzetelność ocen. Z przedstawionych informacji wynika, że wyniki ankiet są analizowane i przedstawiane nauczycielom akademickim, których zajęcia były ankietowane, a następnie archiwizowane na Wydziale Filologicznym w formie elektronicznej. Rada Wydziału Filologicznego co roku przyjmuje raport samooceny wraz ze zbiorczą analizą ankiet. Raport publikowany jest również na stronie Wydziału Filologicznego. Każdy kierunek podlega ankietyzacji co dwa lata. Pracownicy Instytutu Anglistyki i Amerykanistyki wskazywali na konieczność weryfikacji kształtu ankiety i dostosowania jej do specyfiki kierunku. O nieskuteczności tego narzędzia świadczy niska zwrotność ankiet.

Innym działaniem zmierzającym do podniesienia jakości kształcenia na Wydziale Filologicznym jest hospitacja zajęć dydaktycznych. Procedury przeprowadzania hospitacji na kierunku *filologia angielska* reguluje regulamin z dnia 1 października 2013 roku. Można tam znaleźć określenie celów i zasad przeprowadzania tego typu hospitacji. Kluczowe są tutaj zapisy w § 1, gdzie zapisano, że 1) hospitacja zajęć dydaktycznych ma na celu dbałość o rozwój dydaktyczny nauczycieli akademickich i jest jedną z procedur systemu zapewniania jakości kształcenia, 2) hospitacje zajęć prowadzonych przez młodszych nauczycieli akademickich mają charakter doradczy i konsultacyjny – bardziej doświadczeni nauczyciele akademicy służą młodszym kolegom radą i pomocą; hospitacje starszych nauczycieli akademickich służą koleżeńskej dyskusji, polegającej na wymianie doświadczeń, wzajemnych inspiracjach oraz informowaniu o optymalnych rozwiązaniach dydaktycznych oraz 3) wiedza uzyskana w wyniku hospitacji umożliwia weryfikację opinii i ocen zawartych w ankietach studenckich. Hospitacji podlegają wszyscy pracownicy naukowo-dydaktyczni oraz doktoranci prowadzący zajęcia na kierunku *filologia angielska* zgodnie z wyznaczonym przez kierowników katedr harmonogramem. Dodatkowo, na wniosek Prodziekana ds. kształcenia, hospitację przeprowadza się na zajęciach tych pracowników, którzy otrzymali negatywną

ocenę wynikającą z ankiet. Na spotkaniu z ZO PKA pracownicy ocenianego kierunku potwierdzili przydatność hospitacji oraz ich wieloraki charakter. Hospitujący to nie tylko przełożeni pracowników, ale też koledzy i doktoranci. Taka formuła sprawia, że hospitacje mają też cel edukacyjny i konsultacyjny, motywujący do ulepszenia metod kształcenia przy wykorzystaniu doświadczeń kolegów.

Organem opiniującym w zakresie jakości kształcenia w Instytucie Anglistyki i Amerykanistyki jest Rada Instytutu. Rada podejmuje uchwały w sprawach związanych z zapewnieniem jakości procesu kształcenia i realizacją efektów kształcenia. W tym celu może powołać komisje stałe i doraźne. Rada przyjmuje do wiadomości tematy prac magisterskich i licencjackich. Opiniuje wnioski w zakresie planów studiów i nauczania oraz opiniuje roczne sprawozdania dyrektora ze stanu jakości kształcenia w Instytucie.

Udostępnione liczne protokoły z zebrań WZZJK świadczą o tym, że system został wdrożony. Mimo krótkiego czasu funkcjonowania systemu, na obecnym etapie występują już pewne elementy weryfikacji treści programów kształcenia. Można stwierdzić, że Zespół stara się reagować na rezultaty ankietyzacji, hospitacji, a także na potrzeby środowiska zewnętrznego. Widać dobrą wolę pracowników zaangażowanych w działania projakościowe. Mankamentem jest zbyt mały udział studentów w tych działaniach, co wynika z ich niechęci do sformalizowanych działań.

Choć procedury zostały wypracowane i tworzą pozory skuteczności, analiza prac etapowych, dyplomowych, procedury dyplomowania oraz hospitacje przeprowadzone podczas wizytacji przez ZO PKA wykazały, że wiele jeszcze pozostało na ocenianym kierunku do zrobienia w zakresie podnoszenia jakości kształcenia (Załączniki nr 4 i 6). Jak wspomniano w części 2 punkt 3, system antyplagiatowy, recenzje prac dyplomowych, egzamin dyplomowy nie zawsze są traktowane jako narzędzia projakościowe, a jedynie jako czcza formalność.

Za monitorowanie karier zawodowych absolwentów UG odpowiedzialne jest Biuro Karier UG. Dotychczas badanie losów absolwentów nastroczało wielu trudności ze względu na ograniczenia związane z ochroną danych osobowych. Biuro Karier UG opracowało ostatnio procedury, które uzyskały akceptację UZZJK i Senatu UG. Narzędziem badania jest elektroniczny formularz ankiety umieszczony na Portalu Biura Karier i udostępniany poprzez link wysyłany drogą mailową respondentom, którzy wyrazili zgodę na udział w badaniu. Biuro Karier UG będzie analizowało wyniki ankiet, a następnie przekazywało je wydziałom.

Coroczny raport z samooceny Wydziału Filologicznego publikowany jest na stronie Wydziału Filologicznego. Karty przedmiotów są również udostępniane studentom na stronie internetowej.

2)

Instytut Anglistyki i Amerykanistyki prowadzi współpracę z interesariuszami zewnętrznymi w ramach praktyk studenckich. Informacje zwrotne od partnerów społecznych i biznesowych, w formie opinii o praktykantach, stanowią materiał do wzbogacania lub wprowadzania

modyfikacji i korekt do programu przygotowania studentów do odbycia praktyk. Instytut Anglistyki i Amerykanistyki podjął współpracę z interesariuszem zewnętrznym - ZKPiG nr 26 w Gdańsku w wyniku której powstał Innowacyjny Projekt Edukacyjny, którego podstawowe założenia to podjęcie działań w ramach wyrównania szans edukacyjnych dzieci pochodzących z różnych środowisk, podniesienie jakości usług edukacyjnych oferowanych przez absolwentów studiów nauczycielskich UG oraz przeprowadzenie badań dotyczących wpływu zwiększonej liczby godzin i nowatorskich metod pracy z małym dzieckiem na poziom znajomości języka angielskiego. Pracownicy IAiA i studenci pod ich kierunkiem objęli opieką dydaktyczną jedną z klas w ZKPiG nr 26 aby, przy współpracy ze szkołą, w ramach wyrównania szans, zapewnić dzieciom optymalne warunki do nauki języka angielskiego i pozwolić na dostęp do edukacji na najwyższym poziomie niezależnie od sytuacji społecznej/finansowej rodziny. Dodatkowo, projekt umożliwia zaangażowanie uczelni w życie lokalnej społeczności i ma korzystny wpływ na wizerunek Uczelni.

Ponadto 15 listopada 2012 roku Wydział Filologiczny podpisał *Ramową Umowę o Współpracy w zakresie wspierania przedsiębiorczości, aktywności zawodowej oraz budowania postaw społecznych sprzyjających działalności biznesowej w regionie Pomorza* z Fundacją Gdańsk CBD (Central Business District), której głównym celem była wspólna organizacja kursów językowych dla studentów Wydziału Filologicznego. Kursy obejmowały języki obce szczególnie poszukiwane przez zagraniczne firmy współpracujące z Fundacją CBD (niderlandzki, francuski, fiński i norweski). Kursy prowadzone były na Wydziale Filologicznym, a finansowane w całości przez Fundację CBD. Wzięło w nich udział 60 studentów Wydziału Filologicznego. Fakt ukończenia tego dodatkowego kursu językowego został odnotowany w suplemencie dyplomu.

Interesariuszami wewnętrznymi są pracownicy naukowo-dydaktyczni, dydaktyczni, studenci, doktoranci, słuchacze studiów podyplomowych. W skład Wydziałowego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia włączono przedstawiciela studentów. Zespół działa we współpracy z radami programowymi, kierownikami katedr i Radą Wydziału. Studenci mogą zgłaszać swoje uwagi i sugestie związane z jakością kształcenia bezpośrednio do osób zasiadających w tych gremiach. Podczas spotkania z ZO PKA studenci wskazali taką formę uczestnictwa w systemie zapewniania jakości kształcenia jako wystarczającą. Studenci mają swoich przedstawicieli w Senacie (ponad 20% członków), oraz Radzie Wydziału (na przełomie stycznia – maja około 19% członków, co jest niezgodne z art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym). Analiza protokołów posiedzeń organów odpowiedzialnych za jakość kształcenia pozwala stwierdzić, iż studenci wykazują niską frekwencję w posiedzeniach, jak również rzadko zabierają głos w trakcie obrad. Argumentują to faktem, iż preferują bezpośredni kontakt z Władzami Wydziału podczas mniej formalnych spotkań.

Studenci mogą brać bezpośredni udział w systemie zapewniania jakości kształcenia poprzez uczestnictwo w anonimowym badaniu ankietowym oceniającym zajęcia dydaktyczne (zgodnie z Regulaminem ankietowania zajęć przez studentów Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Gdańskiego z Portalu Studenta UG). Kwestionariusz ankiety pozwala na ocenę problematyki zajęć (w tym przekazu treści kształcenia), sposobu prowadzenia zajęć, wymagań i sposobu oceny, organizacji zajęć, osoby prowadzącej (postawy). Ankieta zawiera także miejsce na otwartą wypowiedź studenta, która dotyczyć może kwestii związanych z kształceniem. Studenci wykazują niski stopień zainteresowania wypełnianiem ankiet (zwrotność 5,4% w roku 2013/2014 spośród całego ogółu studentów

Wydziału). Zbiornicze zestawienie wyników oceny publikowane jest na stronie internetowej Wydziału (ostatnie z roku 2013/2014), a także omawiane na posiedzeniu Rady Wydziału.

Studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO PKA ocenili narzędzie ankietyzacji jako prawidłowe. Wskazali, iż nie są zainteresowani otrzymywaniem szczegółowych wyników ankiety, a także nie posiadali wiedzy na temat publikacji wyników na stronie internetowej. Dodatkowo stwierdzili, iż nie czują potrzeby większego angażowania w prace związane z zapewnianiem jakości kształcenia. Jednocześnie wskazali, iż w ich ocenie wątpliwe jest zachowanie anonimowości ankiet przy przeprowadzaniu ich drogą elektroniczną za pośrednictwem portalu studenta. Studenci nie biorą czynnego udziału w budowaniu narzędzi oceny – nie są zainteresowani taką działalnością.

Jak wspomniano w części 1 punkt 2 niniejszego raportu zastrzeżenie budzi fakt, że w pracach Rady Programowej uczestniczą wyłącznie osoby legitymujące się tytułem profesora bądź stopniem naukowym doktora habilitowanego, z wyłączeniem pozostałych pracowników ocenianego kierunku. Spotkania ZO PKA z pracownikami naukowo-dydaktycznymi i dydaktycznymi potwierdziło, że nie czują się oni decydentami np. w kwestiach dotyczących tworzenia i modyfikowania koncepcji kształcenia. Studenci mają możliwość wypowiedzenia się na temat przydatności zajęć w ankietach dotyczących jakości kształcenia oraz poprzez swoich przedstawicieli zasiadających w Radzie Instytutu. Z tych możliwości rzadko korzystają, natomiast – jak wykazały rozmowy z ZO PKA – studenci preferują nieformalne ścieżki komunikowania swoich życzeń odnośnie do treści programowych, które chcieliby wprowadzić do procesu kształcenia i zwracają uwagę na nowe trendy występujące na rynku pracy. Podczas rozmów z ZO PKA przedstawili zmiany w zakresie programu kształcenia, które ich zdaniem należałoby wnieść, np.: 1) przeniesienie zajęć z semantyki i metodologii na wcześniejszy semestr, 2) przeniesienie warsztatu tłumacza na późniejszy semestr. Studenci wskazali jednocześnie, iż do tej pory nikomu nie zgłaszali wspomnianych uwag w zakresie potencjalnych zmian w programie kształcenia. Jak wynika jednak z rozmów ZO PKA z nauczycielami, studenci często zgłaszają sugestie dotyczące programu studiów, które są uwzględniane i prowadzą do modyfikacji programów dla poszczególnych roczników. W wyniku decyzji o upublicznieniu sylabusów przedmiotowych od czerwca 2013 roku upublicznione zostały sylabusy przedmiotowe, zawierające efekty kształcenia przewidziane do zrealizowania na danym przedmiocie, sposobu ich oceny i weryfikacji. Sylabusy przedmiotowe są udostępnione wszystkim zainteresowanym studentom z portalu studenta.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+/-	+/-	+/-	+
umiejętności	+	+	+	+/-	+/-	+

kompetencje społeczne	+	+	+	+/-	+/-	+
-----------------------	---	---	---	-----	-----	---

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego ZNACZĄCO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Wdrożone w Jednostce procedury związane z funkcjonowaniem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia uznać należy za wystarczające. Struktura zarządzania kierunkiem jest w miarę przejrzysta, stopień realizacji efektów kształcenia jest zgodnie z deklaracją Władz Wydziału systematycznie analizowany, a wyniki tych analiz stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia na ocenianym kierunku pozostawia jednak do życzenia, co wykazała analiza prac etapowych, dyplomowych i procedury dyplomowania. Konieczne są dalsze wysiłki w kierunku podnoszenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku i rzeczywiste, a nie tylko pozorne korzystanie z narzędzi wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

2) Instytut Anglistyki i Amerykanistyki prowadzi współpracę z interesariuszami zewnętrznymi w ramach praktyk studenckich. Zastrzeżenie budzi fakt, że w pracach Rady Programowej uczestniczą wyłącznie osoby legitymujące się tytułem profesora bądź stopniem naukowym doktora habilitowanego, z wyłączeniem pozostałych pracowników ocenianego kierunku. Rozmowy wykazały, że pracownicy nie czują się decydentami np. w kwestiach dotyczących tworzenia i modyfikowania koncepcji kształcenia. Studenci mają wprowadzić zapewnioną możliwość udziału w procesie zapewniania jakości kształcenia – nie wykazują jednak chęci pracy w tym zakresie. Wskazują, iż w ich opinii skuteczniejsza jest nieformalna droga kontaktu z Władzami Wydziału. Głównym ogniwem uczestnictwa studentów w procesie zapewniania jakości kształcenia jest udział w procesie ankietyzacji. Studenci posiadają małą wiedzę na temat działań w zakresie zapewniania jakości kształcenia realizowanych w Jednostce.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku			X		
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji			X		
3	program studiów		X			
4	zasoby kadrowe		X			
5	infrastruktura dydaktyczna			X		
6	prowadzenie badań naukowych ³			X		
7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		

Po zapoznaniu się z dokumentacją przedstawioną przez Wydział Filologiczny Uniwersytetu Gdańskiego oraz po przeprowadzeniu spotkań z różnymi grupami interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, a także na podstawie hospitacji zajęć i treści prac etapowych oraz dyplomowych, Zespół Oceniający PKA stwierdza, że program i plan studiów, infrastruktura dydaktyczna i biblioteka, kadra oraz organizacja kształcenia w większości kategorii pozwalają na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Działalność naukowa oraz działalność międzynarodowa pozwalają na częściowe

³ Ocena obligatoryjna jedynie dla studiów II stopnia i jednolitych magisterskich.

osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Możliwości rozwoju ocenianego kierunku w wizytowanej Jednostce są dobre, a system zapewnienia wysokiej jakości kształcenia został w opracowany i wdrożony zgodnie z wymogami i wzorcami.

Poważniejszych zastrzeżeń nie budzą następujące obszary, w których wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest efektywny:

- 1) koncepcja kształcenia (różnorodna i elastyczna, nawiązująca do misji Uczelni oraz odpowiadająca celom określonym w strategii rozwoju);
- 2) zakładane przez Jednostkę efekty kształcenia i ich ocena (zgodne z wymogami Krajowych Ram Kwalifikacji, zakładaną koncepcją rozwoju ocenianego kierunku oraz kwalifikacjami zatrudnionej kadry naukowo-dydaktycznej);
- 3) opisy zakładanych efektów kształcenia (sformułowane w sposób zrozumiały, sprawdzalne, powszechnie dostępne dla studentów);
- 4) systematyczne stosowanie programu antyplagiatowego (wadą jest to, że wyniki badania nie zawsze są przedmiotem analizy promotora akceptującego pracę dyplomową);
- 5) system praktyk studenckich prowadzonych na studiach pierwszego stopnia;
- 6) zasady rekrutacji oraz system opieki dydaktycznej i socjalnej.

Zaleca się podjęcie następujących działań naprawczych:

- 1) rozszerzenie udziału interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w procesie określania koncepcji kształcenia, tworzenia programów studiów, określania efektów kształcenia itp. Świadomość nauczycieli i studentów o ich realnym wpływie na jakość kształcenia nie jest powszechna; niezbędne jest zatem co najmniej poszerzenie składu Rady Programowej, tak aby poza samodzielnymi pracownikami nauki w jej skład weszli także inni pracownicy, studenci i przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego;
- 2) usprawnienie systemu weryfikacji końcowych efektów kształcenia, który nie funkcjonuje właściwie, na co wskazuje analiza procesu dyplomowania;
- 3) określenie sposobu wykorzystywania wyników badań losów absolwentów w celu doskonalenia procesu kształcenia;
- 4) dostosowanie opisów efektów kształcenia nie tylko do poziomu studiów (studia pierwszego i drugiego stopnia), ale też do specjalności realizowanych na studiach stacjonarnych (tj. nauczycielska i translatoryczna) i niestacjonarnych (tj. językoznawcza i literaturoznawcza);
- 5) unowocześnienie infrastruktury dydaktycznej pod względem jakości i liczby sprzętu komputerowego i multimedialnego
- 6) poszerzenie zasobów biblioteki o najnowsze publikacje;
- 7) uczestnictwo studentów w wymianie międzynarodowej.

Tabela nr 3

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
infrastruktura dydaktyczna		X			
wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

W odpowiedzi na Raport z wizytacji, Władze Instytutu Anglistyki i Amerykanistyki Uniwersytetu Gdańskiego odniosły się do oceny kryteriów 1, 2, 5, 6 i 8, wspominając także o kryterium 7.

Odnosnie do oceny kryterium 1 – koncepcja rozwoju kierunku – poinformowano, że zgodnie z zaleceniem ZO PKA wynikającym z art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym skład Rady Wydziału został uzupełniony o jednego studenta. Zgodnie z zaleceniem ZO PKA, na posiedzeniu Rady Instytutu Anglistyki i Amerykanistyki w dniu 9 czerwca 2015 r. zdecydowano również o poszerzeniu składu Rady Programowej ocenianego kierunku o dwóch pracowników niesamodzielnych, jednego przedstawiciela studentów i jednego przedstawiciela interesariuszy zewnętrznych (Załącznik 1 do odpowiedzi na raport powizytacyjny). W odpowiedzi na raport powizytacyjny przyznano, że zaangażowanie interesariuszy zewnętrznych w działania służące podnoszeniu jakości kształcenia na ocenianym kierunku wymaga pogłębienia. Wskazano na podpisane umowy z otoczeniem gospodarczym i społecznym, czego ZO PKA nie kwestionował, nie przedstawiono jednak dowodów na to, że interesariusze zewnętrzni faktycznie brali udział w opracowywaniu programów i planów

studiów, że były one konsultowane, a konsultacje służyły doskonaleniu procesu kształcenia. Skuteczność podjętych decyzji i faktycznego wpływu otoczenia gospodarczego i społecznego na kształtowanie koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku będzie można ocenić dopiero podczas kolejnych wizytacji. Na obecnym etapie nie ma przesłanek do poniesienia oceny.

Ocena *znacząco* zostaje utrzymana.

W odpowiedzi dotyczącej kryterium 2 – cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji – wyjaśniono kwestię jednakowych opisów efektów kształcenia dla różnych specjalności realizowanych na studiach stacjonarnych (tj. nauczycielska i translatoryczna) i niestacjonarnych (tj. językoznawcza i literaturoznawcza). Przyznano, że rozdzielenie specjalności uczyniłoby opisy bardziej czytelnymi dla osób postronnych. Jest to istotne zwłaszcza w kontekście deklaracji dotyczącej przedstawiania studentom podczas pierwszych zajęć w semestrze, efektów kształcenia, które mają oni osiągnąć. Jak przyznają Autorzy odpowiedzi na raport powizytacyjny, do tej pory nauczyciele omawiali na pierwszych zajęciach cele i wymagania, ale często pomijali kwestię efektów kształcenia. W odpowiedzi na raport powizytacyjny argumentowano, że wykaz efektów jest dostępny na Portalu Studenta UG. Uwzględniono uwagę ZO PKA i od roku akademickiego 2015/2016, zgodnie z Zarządzeniem Dziekana Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Gdańskiego nr 3/F010/2015 z dnia 15 września 2015 r. każdy prowadzący zajęcia będzie miał obowiązek poinformować studentów podczas pierwszego spotkania o warunkach i wymogach weryfikacji efektów kształcenia zawartych w sylabusie przedmiotu (s. 25, punkt 1 Zał. 3). Przyjęto uwagi ZO PKA dotyczące procesu dyplomowania i podjęto starania o poprawę jego jakości. W odpowiedzi na raport powizytacyjny, przedstawiono w Zał. 2 zatwierdzone przez Radę Wydziału Filologicznego UG na posiedzeniu w dniu 17 września 2015 r. „Zasady dotyczące promowania prac dyplomowych i przeprowadzania egzaminów dyplomowych w Instytucie Anglistyki i Amerykanistyki na Wydziale filologicznym Uniwersytetu Gdańskiego”. Dokument ten zawiera jednak błędy i nieścisłości. W punkcie 2.1.3 głosi bowiem, że „Praca magisterska powstaje w języku polskim jako języku właściwym dla reprezentowanej dziedziny” (s. 18 odpowiedzi na raport powizytacyjny). Zadeklarowano, że na spotkaniu z pracownikami Dyrekcja Instytutu poinformuje zebranych o konieczności rzetelnego sporządzania recenzji, uzasadniania przekroczeń normy zapożyczeń w raportach anyplagiatowych i odpowiedniego formułowania pytań egzaminacyjnych (do tej pory w wielu przypadkach pytania nie

wykraczały poza wąską tematykę pracy dyplomowej). W odpowiedzi na raport powizytacyjny nie odniesiono się zatem do trzech ważnych kwestii dotyczących podnoszenia jakości procesu dyplomowania. Są to: (1) zasada doboru promotorów prowadzących seminaria zgodnie z ich wykształceniem i dorobkiem naukowym, (2) zasada udostępniania studentom recenzji prac dyplomowych (recenzje, z którymi zapoznał się ZO PKA były często pisane odręcznie, niezbyt czytelnie, nie były przeznaczone do czytania przez studentów) oraz (3) zasada unikania konfliktu interesów. Zadeklarowano uwzględnienie wyników ankiet, które Biuro Karier przeprowadzi wśród absolwentów. Przyznano, że Biuro Karier dopiero przygotowało odpowiednią ankietę. Wyjaśnienia nie są w pełni satysfakcjonujące, jednak podjęte już starania udokumentowane odpowiednimi zarządzeniami pozwalają na **podniesienie oceny kryterium 2 ze znacząco na w pełni.**

W odniesieniu do kryterium 5 – infrastruktura dydaktyczna – przedstawiono warunki lokalowe w nowej siedzibie Wydziału Filologicznego. Podkreślono zarówno ilościową, jak i jakościową zmianę na lepsze. W raporcie powizytacyjnym ZO PKA ocenił sytuację zastaną, wzmiankując o planach przeprowadzki do nowego budynku, który nie był jeszcze wykończony i sprawdzony jako miejsce prowadzenia dydaktyki. Sam fakt korzystania z nowoczesnego budynku nie świadczy jeszcze o jego funkcjonalności, a samej substancji architektonicznej ZO PKA nie ocenia. W odpowiedzi na raport powizytacyjny odniesiono się do zalecenia dotyczącego konieczności poszerzenia zasobów biblioteki o najnowsze publikacje. Zadeklarowano, że na zakup nowych książek Dziekan Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Gdańskiego przeznacza rocznie 50 000 – 70 000 PLN. Jest to kwota, która ma zaspokajać potrzeby całego Wydziału, a co za tym idzie, podzielona na ponad 20 kierunków (http://fil.ug.edu.pl/oferta_ksztalcenia/kierunki_studiow_0) prowadzonych przez 6 instytutów i 5 katedr (http://fil.ug.edu.pl/wydzial/instytuty_i_katedry) nie jest tak bardzo imponująca. Wskazano również na znaczne nakłady (ok. 130 000 PLN rocznie) przeznaczane na zakup dostępu do czasopism elektronicznych. Biorąc pod uwagę informację na temat walorów nowego budynku oraz deklarację dotyczącą zaopatrzenia w konieczną literaturę można podnieść **ocenę kryterium 5 ze znacząco na w pełni.**

Odniesiono się także krótko do kryterium 6 – prowadzenie badań naukowych – wskazując na aktywność studencko-doktoranckiego koła naukowego „Hwaet”, co nie podważa stwierdzenia zawartego w raporcie powizytacyjnym dotyczącego wyróżniającej się

aktywności studentów translatoryki. Zdaniem ekspertów dorobek naukowy kadry jest nierówny, przy czym bogaty i międzynarodowy jest bez wątpienia w przypadku badaczy teatru oraz translatologów, których osiągnięcia są niepodważalne. W wielu przypadkach dorobek (zwłaszcza adiunktów) jest skromny, co może wskazywać na brak możliwości rozwoju. Współpraca międzynarodowa zdaniem ekspertów PKA praktycznie nie istnieje, mimo osobistych kontaktów niektórych wykładowców. Do odpowiedzi na raport powizytacyjny załączono tabelę obrazującą wymianę międzynarodową w ramach programu Erasmus od roku akademickiego 2010/2011 do roku akademickiego 2014/2015. Jak zauważono w raporcie powizytacyjnym w przypadku wymiany studentów widoczna jest tendencja spadkowa. Liczby dotyczące zarówno nauczycieli, jak i studentów nie są imponujące. W odpowiedzi na raport powizytacyjny nie przedstawiono zatem nowych faktów, które pozwoliłyby na podniesienie oceny. **Ocena *znacząco* zostaje utrzymana.**

W odniesieniu do kryterium 7 – system wsparcia studentów w procesie uczenia się – wyjaśniono, że uwagi wyrażone przez ZO PKA w raporcie powizytacyjnym dotyczące procedury przyznawania stypendium rektora dla najlepszych studentów zostały przekazane do Władz Rektorskich. Nie wnioskowano o podniesienie oceny.

Odnosząc się do kryterium 8 – wewnętrzny system zapewnienia jakości – zapewniono o intencji wprowadzenia od roku akademickiego 2015/2016 działań naprawczych zwłaszcza w zakresie prowadzenia prac dyplomowych i procedury dyplomowania. Uwzględniono uwagę dotyczącą składu Rady Programowej na ocenianym kierunku i zapewniono o możliwości udziału wszystkich pracowników zaangażowanych w kształcenie na ocenianym kierunku w podejmowaniu decyzji dotyczących koncepcji kształcenia. Deklaracje działań naprawczych wyrażone przez Władze Instytutu Anglistyki i Amerykanistyki w odpowiedzi na raport powizytacyjny pozwalają mieć nadzieję na rzeczywiste stosowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości w tych aspektach, które, jak wykazał raport powizytacyjny, wymagały naprawy. Przedstawione zapewnienia o podejmowaniu działań naprawczych będą wymagały sprawdzenia podczas kolejnej wizytacji, pozwalają jednak na podniesienie oceny kryterium 8 ze ***znacząco*** na ***w pełni***.

Wyjaśnienia zawarte w odpowiedzi na raport powizytacyjny pozwalają zmienić sformułowaną bezpośrednio po wizytacji ocenę dotyczącą trzech kryteriów: cele i efekty

kształcenia oraz system ich weryfikacji, infrastruktura dydaktyczna oraz wewnętrzny system zapewnienia jakości.